

**Žilinský samosprávny kraj
odbor školstva a športu
Ul. Komenského 48
011 09 Žilina**

Ž I L I N S K Ý
samosprávny kraj

Dodatok č. 2 k Regionálnej stratégii výchovy a vzdelávania v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2014 – 2017

**Aktualizácia a konkretizácia cieľov Regionálnej stratégie výchovy
a vzdelávania v Žilinskom samosprávnom kraji pre školský rok
2015/2016**

Obsah

Úvod

1 Analytická časť

2 Identifikované silné stránky vzdelávania v Žilinskom samosprávnom kraji

2.1 Všeobecné vzdelávanie (gymnaziálne vzdelávanie)

2.2 Odborné vzdelávanie a príprava

2.2.1 Centrá odborného vzdelávania a prípravy

2.2.2 Duálne vzdelávanie a príprava

2.2.3 Špecifiká zodpovedajúce potrebám jednotlivých regiónov

2.2.4 Regionálna územná stratégia Žilinského samosprávneho kraja (IROP, RIUS, podpora odborného vzdelávania a prípravy a kreatívneho priemyslu)

3 Plánovanie počtu tried

3.1 Vyhodnotenie VZN č. 34/2014 (VZN bolo schválené pre školský rok 2015/2016)

3.2 Ciele, kritériá, ukazovatele pre prijímanie žiakov do prvých ročníkov

4 Vyhodnotenie plnenia úloh

5 Ciele pre školský rok 2015/2016

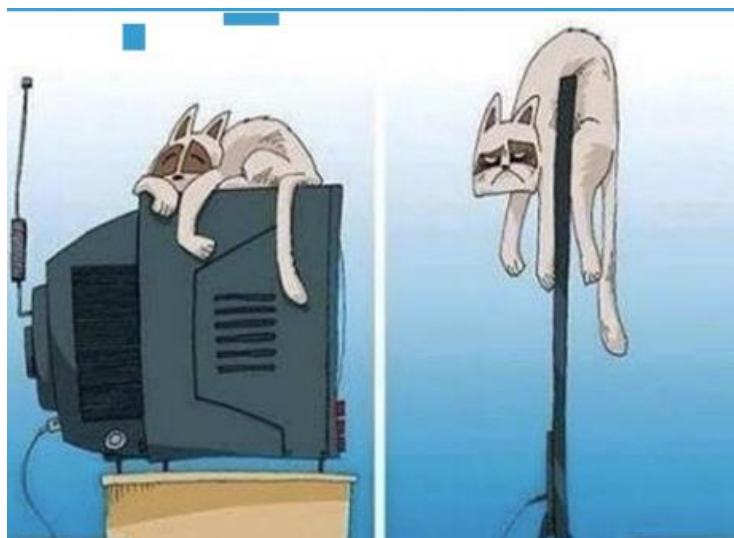
Záver

Úvod

Systém vzdelávania a spoločnosť sú navzájom bytostne spojené. Systém vzdelávania by preto mal vychádzať z potrieb spoločnosti, keďže priamo ovplyvňuje jej budúci vývoj a smerovanie. Samosprávne kraje zohrávajú v tejto oblasti kľúčovú úlohu: ich úlohou je zabezpečiť primerané podmienky pre rozvoj talentov a osobnostných kvalít žiaka vzhľadom na neustále meniaci sa trh, pričom zohľadňujú a kladú dôraz na objektívne a merateľné hodnotiace kritériá. Zároveň si však kladú za cieľ podporovať jednotlivých žiakov, aby sa mohli všestranne rozvíjať v podmienkach, ktoré im zabezpečí systém odbornej prípravy a vzdelávania.

Tým sa dosahuje sociálna spravodlivosť a odstraňujú nezdravé javy, ako sú bariéra medzi školou a „skutočným životom“, štandardizácia pohľadu na užitočnosť individuálnych talentov či nedostatok miesta pre tvorivosť, inovatívnosť a sebarealizáciu.

Reforma a transformácia sú procesy, ktoré so sebou úzko súvisia. Reforma sa v rámci školstva považuje za nástroj, pomocou ktorého sa uskutočňuje transformácia školského systému. Slovo reforma samo o sebe naznačuje zavedenie nových foriem do zaužívaných postupov, pričom výsledkom je celková premena, t. j. transformácia školstva.

1983

2015

Hoci je samozrejmosťou, že postupy a formy, ktoré sa časom overili a osvedčili ako funkčné a efektívne, sa zachovávajú, prichádza k **inovatívnym zmenám**, rovnako ako v prípade telefonickkej komunikácie či vzhľadu televíznych prijímačov: ich základná funkcia a účel použitia ostávajú nezmenené, avšak ich forma sa časom mení a prispôsobuje novej situácii a trendom.

Roky 2014/2015 sa niesoli v duchu transformácie odborného vzdelávania a prípravy. Dňa 12.03.2015 bol prijatý zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z počiatkov obdobia transformácie od roku 2009 môžeme konštatovať, že zákon 184/2009 Z. z. o OVaP a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, nebol dostatočne uplatňovaný v praxi (mnohí zamestnávateľia ho nepoznali, niektorí z nich sa vôbec nepodieľali na tvorbe profilov absolventov na určovaní požadovaných vedomostí, zručností, schopností a pracovných návykov - z 306 SOŠ v SR v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov spolupracovali zamestnávateľia so 190 SOŠ – v ŽSK 45 škôl zo 48, fond odborného vzdelávania a prípravy nenaplnil svoju funkciu, zlyhal zdroj príjmov do fondu).

Celospoločenská ekonomická situácia a požiadavky trhu práce však stále poukazovali na nesúlad v ponuke stredných škôl s dopytom a potrebami zamestnávateľov, preto bolo potrebné pristúpiť k novele zákona, ktorá posilnila nástroje koordinácie odborného vzdelávania a prípravy s cieľom:

- prispôbiť odborné vzdelávanie a prípravu požiadavkám trhu práce,
- zvýšiť počet absolventov stredných odborných škôl,
- zvýšiť záujem žiakov základných škôl o štúdium na stredných odborných školách,
- podporiť štúdium v študijných a učebných odboroch, ktoré sú požadované trhom práce, avšak v súčasnosti majú nízky počet absolventov.

Úlohou samosprávnych krajov v tomto procese je:

- **vytvárať regionálnu stratégiu výchovy a vzdelávania v stredných školách v samosprávnom kraji**, ktorá vychádza z analýz a prognóz o vývoji na trhu práce a potrieb zamestnávateľov – **samosprávne kraje** sledujú potreby trhu práce, nezamestnanosť v jednotlivých odboroch vzdelávania a na základe týchto aspektov vytvárajú stratégie smerovania výchovy a vzdelávania, ktoré každoročne aktualizujú a snažia sa priblížiť ich reálnemu stavu;
- **aktívna činnosť krajských rád pre odborné vzdelávanie a prípravu** – zástupcovia stavovských a profesijných organizácií a zriaďovateľov škôl prinášajú najaktuálnejšie informácie o potrebách zamestnávateľov, prerokúvajú stratégiu výchovy a vzdelávania, vyjadrujú sa ku zmenám v sieti a takisto prerokúvajú návrh počtu tried prvých ročníkov;
- **zapájať sociálnych partnerov, zamestnávateľov a zástupcov komôr a zväzov do výchovno-vzdelávacieho procesu** (z 306 SOŠ v SR sa u 145 škôl zástupcovia komôr podieľali na tvorbe ŠkVP – v ŽSK 22 škôl zo 43) - aktívne zapájať podnikateľskú sféru do obsahu vzdelávania za účelom zvýšenia praktických zručností žiakov (tvorba školských vzdelávacích programov stredných odborných škôl, účasť na záverečných skúškach a odbornej časti maturitných skúšok);
- **spolupracovať s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré monitorujú potreby trhu práce** - dôležité pre koordináciu a určovanie smerovania jednotlivých škôl a ich ponuky študijných a učebných odborov;
- **podporovať stredné odborné školy v zapájaní sa do projektov a ich spolufinancovanie**, čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, organizovanie podporných aktivít, súťaží a propagácie odborného vzdelávania a prípravy sú stimulom zo strany zriaďovateľa;
- **zaradovať nové atraktívne študijné a učebné odbory** – podľa meniacich sa potrieb trhu práce zamestnávateľia komunikujú so zriaďovateľom stredných škôl –

samosprávnym krajom o tom, aké študijné, prípadne učebné odbory by mali byť na stredných školách otvorené a školy pružne reagujú na tieto zmeny

pozitíva	negatíva
- pripravované experimentálne overovanie odboru autotronik – súhra požiadaviek zamestnávateľov automobilového priemyslu + záujem odborných škôl, ale najmä žiakov	- zaradenie odboru mäsiar, lahôdkar – záujem zo strany zamestnávateľa – pretrvávajúci nezáujem žiakov; - čalúnnik – záujem zo strany zamestnávateľa – nezáujem zo strany žiakov

- v súčinnosti so stavovskými a profesijnými organizáciami možnosť udeľovať súhlas so **zriadením centier odborného vzdelávania a prípravy pri stredných odborných školách** (v rámci SR bolo vydaných **53 rozhodnutí o zriadení COVaP – v ŽSK 9 rozhodnutí**) - centier nielen pre žiakov danej školy, ale i iných škôl v regióne, ich pedagógov, pre zamestnávateľov i širokú verejnosť, projekty týchto centier prispeli k modernizácii výchovno - vzdelávacieho procesu v ťažiskových odborných predmetoch a k zlepšeniu materiálno – technického vybavenia škôl, majú veľký podiel na propagácii a podpore odborného vzdelávania a prípravy a ich činnosťou sa zintenzívnila spolupráca škôl so zamestnávateľmi v jednotlivých regiónoch.

Školský rok 2015/2016 bude dôležitý z pohľadu aplikovania novoprijatého zákona do praxe.

1. Analytická časť

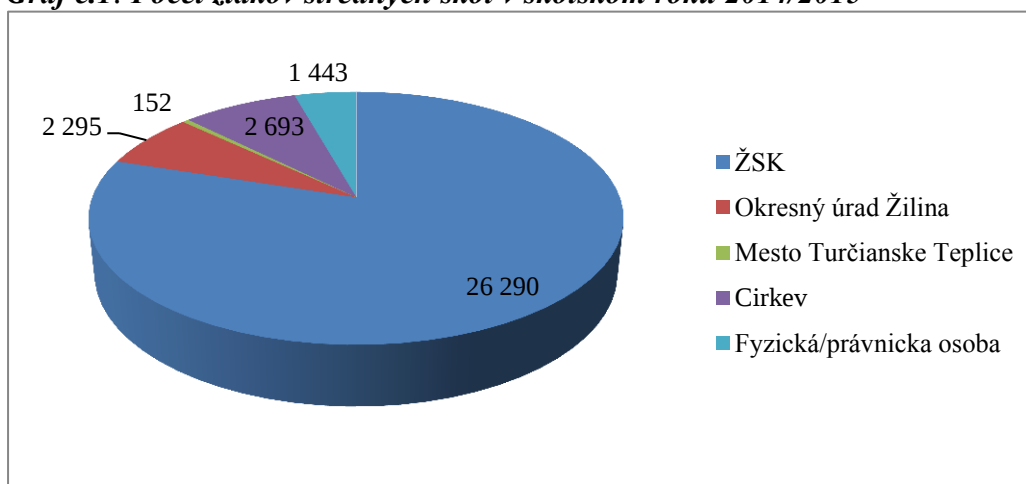
V Žilinskom kraji študovalo v školskom roku **2014/2015** na **94** stredných školách spolu **32 873** žiakov, **10 897** žiakov na gymnáziách a **21 976** žiakov na stredných odborných školách.

Tab. č. 1: Počet žiakov stredných škôl v školskom roku 2014/2015

Zriaďovateľ	Gymnázia	SOŠ	Spolu
Žilinský samosprávny kraj	6 609	19 681	26 290
Okresný úrad Žilina	2 295	x	2 295
Mesto Turčianske Teplice	152	x	152
Cirkev	1 596	1 097	2 693
Fyzická alebo právnická osoba	245	1 198	1 443
Spolu	10 897	21 976	32 873

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č.1: Počet žiakov stredných škôl v školskom roku 2014/2015

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

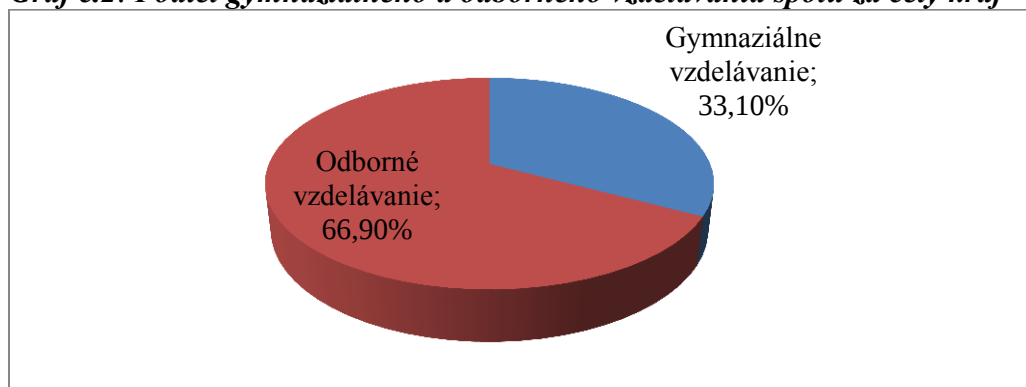
Z vyššie uvedeného vyplýva, že Žilinský samosprávny kraj je najväčším poskytovateľom stredného vzdelávania. Z celkového počtu žiakov študujúcich na území Žilinského kraja študovalo na gymnáziách a na stredných odborných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja **80 %** žiakov, v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Žiline študovalo **7 % žiakov**, v škole v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Turčianske Teplice študovalo **0,4 % žiakov**, v školách cirkevných zriaďovateľov študovalo **8,2 % žiakov** a v školách súkromných zriaďovateľov študovalo **4,4 % žiakov**.

Tab. č. 2: Podiel gymnaziálneho a odborného vzdelávania v kraji v šk. roku 2014/2015 podľa zriaďovateľa

	Gymnaziálne vzdelávanie	Odborné vzdelávanie
ŽSK	25,1 %	74,9 %
OÚ	100 %	0 %
Mesto TT	100 %	0 %
cirkevní zriaďovatelia	59,3 %	40,7 %
súkromní zriaďovatelia	17,0 %	83,0 %
spolu za celý kraj	33,1 %	66,9 %

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č.2: Podiel gymnaziálneho a odborného vzdelávania spolu za celý kraj

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Všeobecné vzdelávanie:

V školskom roku **2014/2015** v Žilinskom kraji ukončilo základnú školu 6547 deviatakov a k 1.7. 2015 bolo v stredných školách zapísaných do prvých ročníkov **6601 + 445 žiakov** v gymnáziách v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Žiline, čo spolu predstavuje **7046 prvákov a 576 prvákov osemročného štúdia** v gymnáziách, ktorí prichádzajú z 5. ročníka základnej školy.

Celkovo bol plán výkonov zrealizovaný na úrovni **78 %**. V gymnaziálnom vzdelávaní bol pomer 26 % populačného ročníka (aj s gymnáziami v ZP OÚ) – počet prijatých prvákov na gymnáziá zodpovedá 26 % všetkých zapísaných prvákov a v strednom odbornom vzdelávaní to predstavuje 74 % zo všetkých zapísaných prvákov.

Pre školský rok 2015/2016 bolo na gymnáziá so štvorročným štúdiom k 1. 7. 2015 prijatých 1306 prvákov, čo z počtu žiakov 9. ročníka (6547) predstavuje 19,9 %. Na stredné odborné školy bolo k 1. 7. 2015 prijatých 5295, čo z počtu žiakov 9. ročníka (6547) predstavuje 80,1 %.

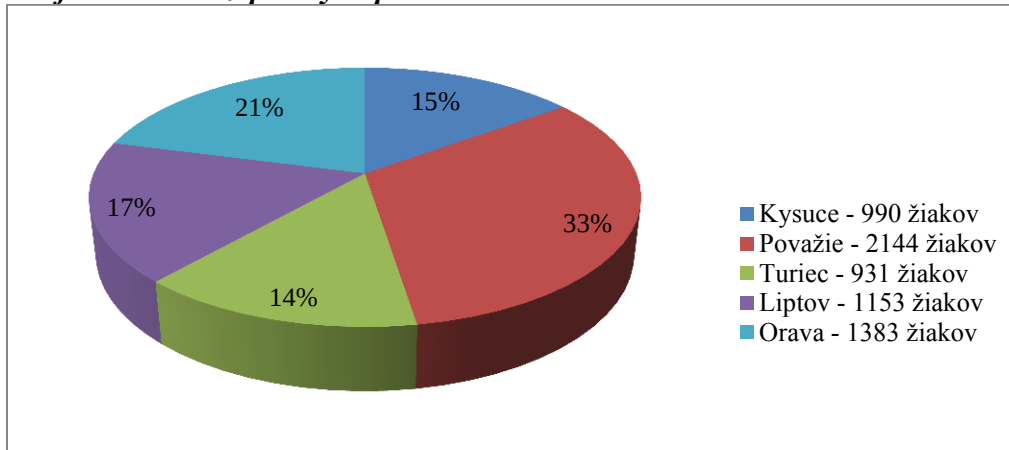
Okresný úrad v Žiline prijal na gymnáziá so štvorročným štúdiom a na bilingválne gymnáziá spolu 445 prvákov, čo z počtu žiakov 9. ročníka (6547) predstavuje 6,8 %.

Mesto Turčianske Teplice prijalo na gymnázium so štvorročným štúdiom spolu 9 prvákov, čo z počtu žiakov 9. ročníka (6547) predstavuje 0,1%.

Cirkevní zriaďovatelia prijali na gymnáziá so štvorročným štúdiom a na bilingválne gymnáziá spolu 208 prvákov, čo z počtu žiakov 9. ročníka (6547) predstavuje 3,2 %.

Súkromní zriaďovatelia prijali na gymnázium 140 prvákov, čo z počtu žiakov 9. ročníka (6547) predstavuje 2,1 %.

Graf č. 3: Počet zapísaných prvákov k 1.7.2015

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

Odborné vzdelávanie a príprava:

Žilinský samosprávny kraj poskytuje odborné vzdelávanie a prípravu **89,6%** žiakom študujúcich na stredných odborných školách v kraji, **5%** sa odborne vzdeláva u cirkevných zriaďovateľov a **5,4%** u súkromných zriaďovateľov.

Žilinský samosprávny kraj poskytuje odborné vzdelanie a prípravu v **17 skupinách** študijných a učebných odborov, pričom nosné odbory predstavujú obchod a služby 25%, elektrotechnika 13,3%, strojárstvo 13,1%, stavebníctvo 8,1%. Vo zvyšných odboroch (zdravotníctvo 4,6%, poľnohospodárstvo 3,8%, umelecké smery 2,6%, učiteľstvo MŠ 2,1% potravinárstvo 1,3%, doprava 1,3%, spracovanie dreva 1,2%, veterinárne vedy 0,5%, textil a odevníctvo 0,3%, polygrafia a médiá 0,2%, technická aplikovaná chémia 0,2%, publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie 0,1%) je percentuálne zastúpenie v rozmedzí od 0,1% – 4,6%.

Cirkevní zriaďovatelia poskytujú odborné vzdelanie a prípravu v **7 skupinách** študijných a učebných odborov, pričom dominuje učiteľstvo, zdravotníctvo, strojárstvo, ekonomika, organizácia a obchod a služby, polygrafia a médiá, spracúvanie dreva a stavebníctvo.

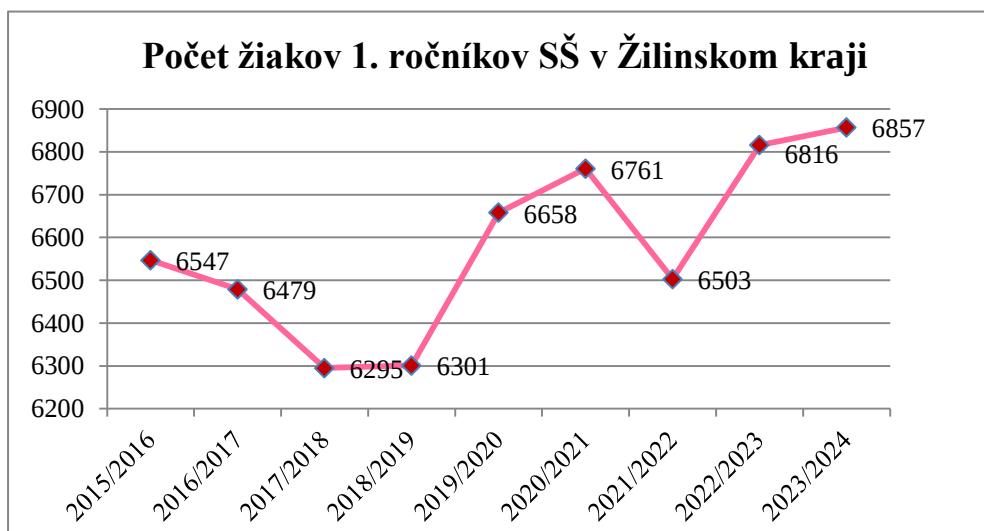
Súkromní zriaďovatelia poskytujú odborné vzdelanie a prípravu v **5 skupinách** študijných a učebných odborov, pričom dominujú ekonomika, organizácia obchod a služby, umenie, potravinárstvo, stavebníctvo a spracúvanie dreva.

Pre školský rok 2015/2016 bolo k 1.7.2015 na stredné odborné školy v kraji prijatých **5 295** prvákov, čo z počtu žiakov 9. ročníka (6547) predstavuje 80,1%.

Demografický vývoj

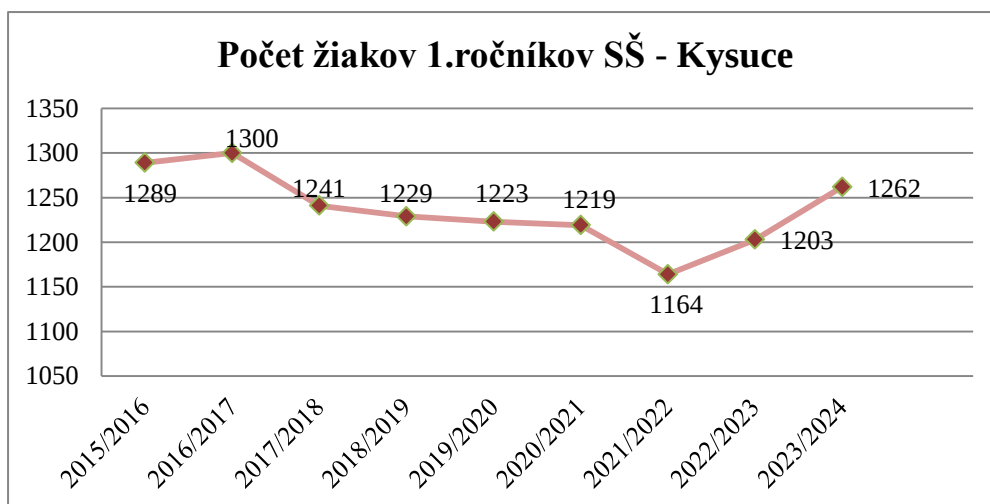
Demografický vývoj je významným činiteľom, ktorý ovplyvňuje fungovanie spoločnosti a výrazne sa dotýka celého systému školského prostredia. Je odrazom zmien, ktoré sa uskutočňujú v období ekonomickej, sociálnej a politickej transformácie spoločnosti a v oblasti školstva je dôležitým ukazovateľom pre plánovanie počtu škôl, tried, skupín, odborov i počtu pedagogických i odborných zamestnancov.

Graf č. 4: Predpokladaný počet žiakov v 1. ročníkoch v školských rokoch 2015/2016 až 2023/2024

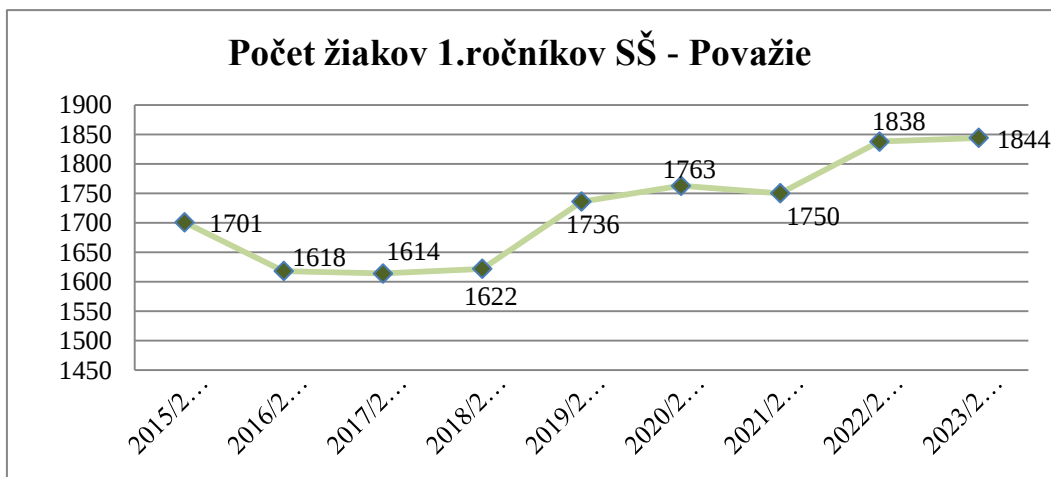
Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č. 5: Predpokladaný počet žiakov v 1. ročníkoch v školských rokoch 2015/2016 až 2023/2024 v regióne Kysuce

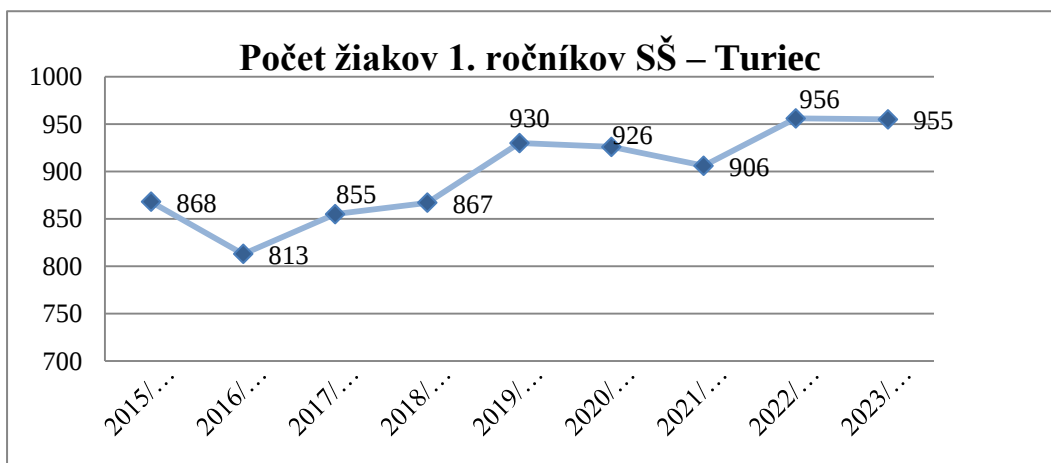
Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č. 6: Predpokladaný počet žiakov v 1. ročníkoch v školských rokoch 2015/2016 až 2023/2024 v regióne Považie

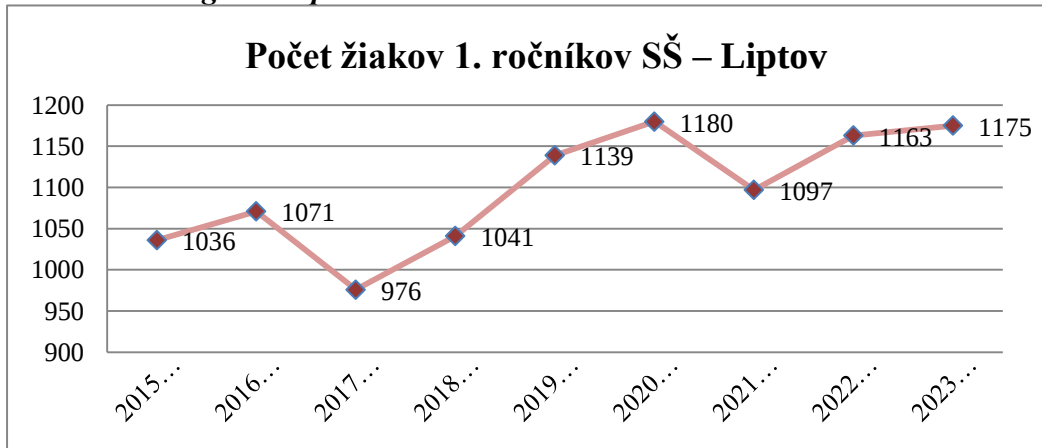
Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č. 7: Predpokladaný počet žiakov v 1. ročníkoch v školských rokoch 2015/2016 až 2023/2024 v regióne Turiec

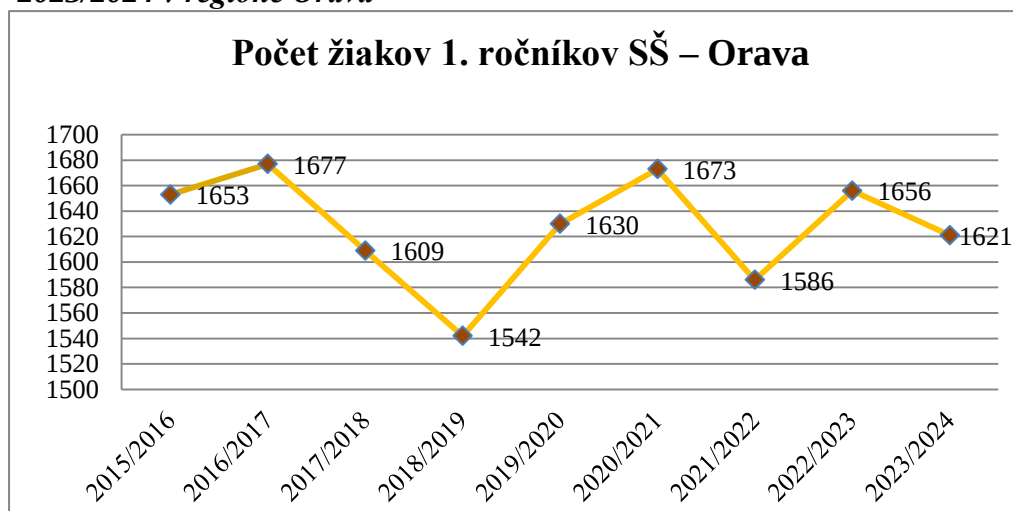
Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č. 8: Predpokladaný počet žiakov v 1. ročníkoch v školských rokoch 2015/2016 až 2023/2024 v regióne Liptov

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č. 9: Predpokladaný počet žiakov v 1. ročníkoch v školských rokoch 2015/2016 až 2023/2024 v regióne Orava

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

V Žilinskom kraji za posledných 5 školských rokov bol počet žiakov prijatých do 1. ročníka v priemere **o 4,1 % vyšší** ako bol počet žiakov končiacich základné školy (viď tabuľka). Z uvedeného vyplýva, že fluktuácia žiakov končiacich ZŠ v Žilinskom kraji do iných krajov počas posledných školských rokov síce mierne vzrástla, ostáva však stále minimálna.

Tab. č.3: Demografia vs. naplnenosť – 5 rokov dozadu

Školský rok	Počet žiakov končiacich ZŠ	počet žiakov prijatých do 1. ročníka SŠ	rozdiel	%
2010/2011	7854	8070	+216	+2,8
2011/2012	7408	7634	+226	+3%
2012/2013	7009	7279	+270	+3,8%
2013/2014	6969	7258	+289	+4%
2014/2015	6561	7022	+461	+7%
2015/2016	6547	6989	+442	+6,7%

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Štátne školy

Školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Žiline poskytujú na území Žilinského kraja vzdelávanie v 4 bilingválnych gymnáziách a 14 špeciálnych a praktických školách.

Úspešnosť naplnenia plánu výkonov je v gymnáziách za posledné dva školské roky 100% a **percento nezamestnaných absolventov** bolo 2,4%.

Škola v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Turčianske Teplice poskytuje na území Žilinského kraja vzdelávanie v 1 gymnáziu so štvorročnou a osemročnou formou štúdia.

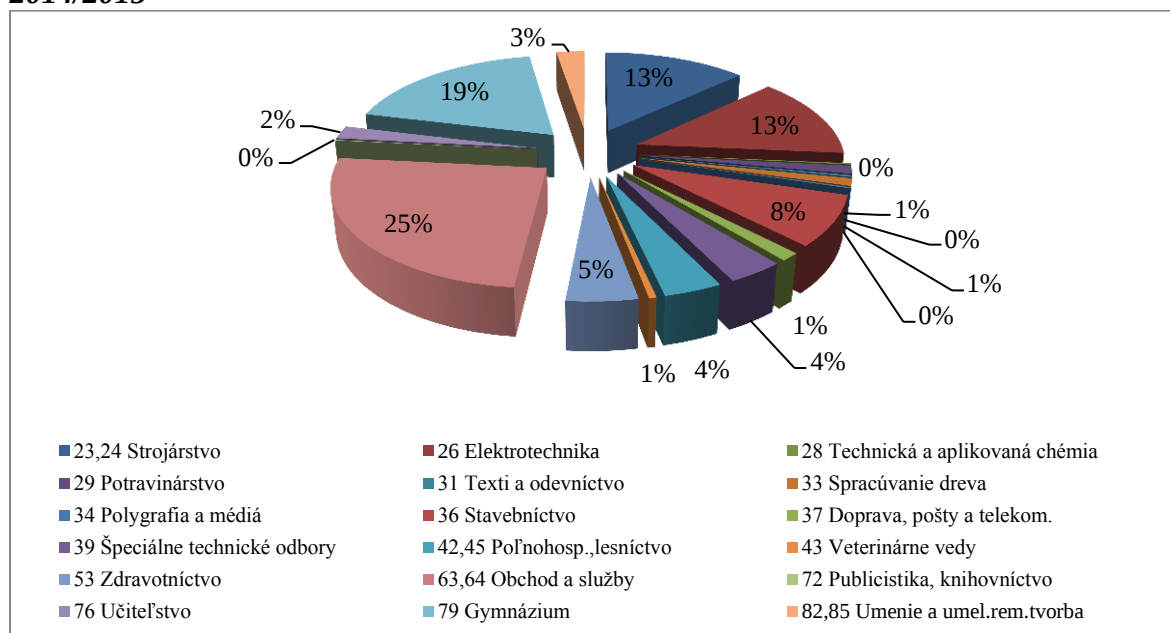
Úspešnosť naplnenia plánu výkonov je v gymnáziu za posledné dva školské roky 25 % a **percento nezamestnaných absolventov** bolo 20,7 %.

Školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja poskytujú na území Žilinského kraja vzdelávanie v 17 gymnáziách a 47 odborných školách. Žilinský

samosprávny kraj poskytuje vzdelávanie v 18 skupinách študijných a učebných odborov, v ktorých má najväčšie zastúpenie skupina odborov 63,64 – ekonomika, obchod a služby – 25%, skupina odborov 79 – gymnázium – 18,6%, skupina odborov 26 – elektrotechnika – 13,3%, skupina odborov 23,24 – strojárstvo – 13,1% a skupina odborov 36 stavebníctvo – 8,1%.

Úspešnosť naplnenia plánu výkonov predstavuje za posledné dva školské roky v skupine odborov 82,85 - umenie a umeleckoremeselná tvorba 73,1 %, v skupine odborov 79 – gymnázium 82,8 %, v skupine odborov - 76 učiteľstvo a vychovávateľstvo 86,3%, v skupine odborov 72 – publicistika, knihovníctvo 50,8 %, v skupine odborov 63,64 – ekonomika, obchod a služby 72,1%, v skupine odborov 53 - zdravotníctvo 84,9%, v skupine odborov 42,45 -poľnohospodárstvo, lesníctvo 64,2 %, v skupine odborov 43 – veterinárne vedy 100%, v skupine odborov 39 - špeciálne technické odbory 80,1 %, v skupine odborov 37 – doprava, pošty, telekomunik. 80,6 %, v skupine odborov 36 – stavebníctvo 73,9 %, v skupine odborov 34 - polygrafia, médiá 47,6 %, v skupine odborov 33 – spracovanie dreva 61,5%, v skupine odborov 31 – textil a odevníctvo 85 %, v skupine odborov 29 – potravinárstvo 73,9 %, v skupine odborov 28 – technická a aplikovaná chémia 67,5 %, v skupine odborov 26 - elektrotechnika 87,7 %, v skupine odborov 23,24 – strojárstvo 83,5%.

Graf č. 10: Zastúpenie integrovaných skupín študijných a učebných odborov – ŽSK celkom 2014/2015

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

Tab. č. 4: Najvyššie percento nezamestnaných absolventov v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK k 31.12.2014 vykazovali absolventi študijných a učebných odborov:

P. č.	Kód odboru	Názov študijného alebo učebného odboru	najvyššie % nezamestnaných absolventov k 31.12.2014
1.	3370 H	čalúnnik	60,0%
2.	7237 M	informačné systémy a služby	41,7%
3.	6451 H	aranžér	38,1%
4.	3686 F	stavebná výroba	35,7%
5.	3661 H	murár	34,8%
6.	2478 F	strojárka výroba	34,1%
7.	6460 H	predavač	34,1%
8.	3355 H	stolár	30,6%
9.	4575 H	mechanizátor lesnej výroby	30,0%
10.	2433 H	obrábač kovov	28,6%
11.	3341 K	operátor drevárskej a nábytkárskej výroby	28,1%
12.	3656 K	operátor stavebnej výroby	27,9%
13.	2413 K	mechanik strojov a zariadení	27,3%
14.	3663 H	tesár	26,8%
15.	3759 K	komerčný pracovník v doprave	25,6%
16.	6489 H	hostinský, hostinská	25,0%
17.	3678 H	inštalatér	23,9%
18.	3658 K	mechanik stavebnoinštalačných zariadení	23,5%
19.	6456 H	kaderník	22,6%
20.	6446 K	kozmetik	22,3%

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

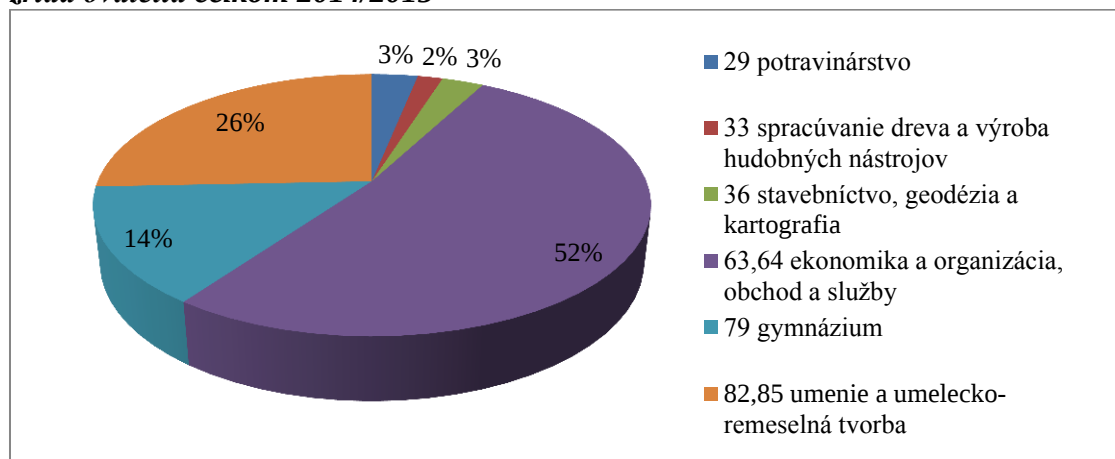
Neštátne školy

Súkromní zriaďovatelia (11) na území Žilinského kraja poskytujú vzdelávanie v 2 bilingválnych gymnáziách, 3 umeleckých a 8 odborných školách. Ťažisko vzdelávania spočíva v ponuke štúdia v odboroch skupiny 63,64 ekonomika a prevádzka, obchod a služby 52,2%. Ďalej ponúkajú vzdelávanie v skupine odborov 82,85 umenie a umelecko-remeselná tvorba – 25,6%, v skupine odborov 79 gymnázium – 14,4%, v skupine odborov 29 – potravinárstvo – 3,2%, v skupine 36 stavebníctvo – 2,9% a v skupine 33 – spracovanie dreva – 1,7%,

Úspešnosť naplnenia plánu výkonov predstavuje za posledné dva školské roky v skupine odborov 82,85 - umenie a umeleckoremeselná tvorba 75,3 %, v skupine odborov 79 – gymnázium 54,8 %, v skupine odborov 63,64 – ekonomika, obchod a služby – 63,3 v skupine odborov 36 – stavebníctvo 40 %, v skupine odborov 33 – spracovanie dreva 16,7 %, v skupine odborov 29 – potravinárstvo 51,8 %.

Percento nezamestnaných absolventov v odboroch skupiny 63,64 - ekonomika bolo 18,8%, v skupine 79 – gymnázium – 5,9%, v skupine 82,85 – umenie – 11,7%, v skupine 29 – potravinárstvo – 16,7%, v skupine 33 – spracovanie dreva - 25%, v skupine 36 – stavebníctvo – 25%.

Graf č. 11: Zastúpenie integrovaných skupín študijných a učebných odborov – súkromní zriaďovatelia celkom 2014/2015

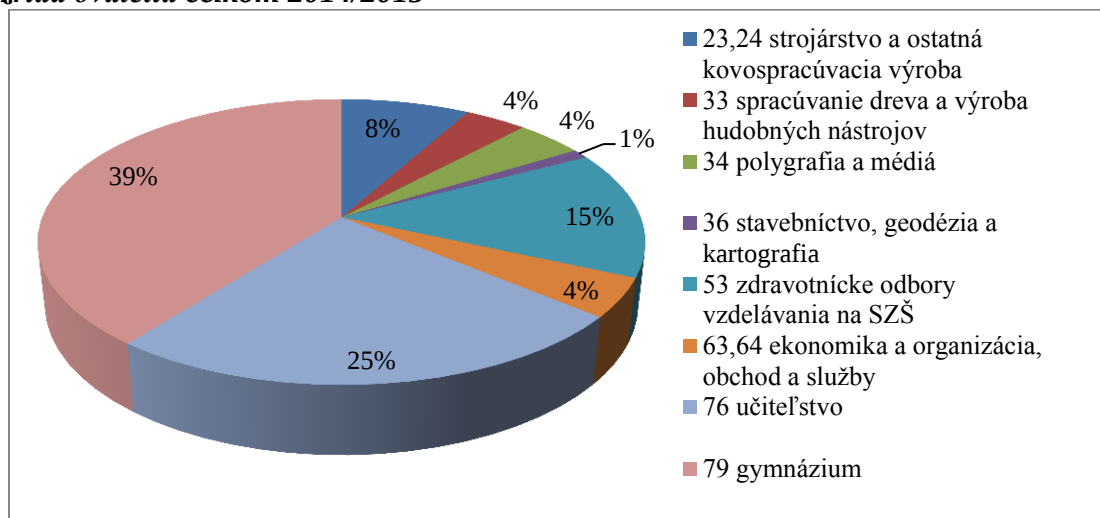
Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

Cirkevní zriaďovatelia (6) na území Žilinského kraja poskytujú vzdelávanie v 6 gymnáziách, 2 zdravotných a 2 odborných školách a v jednej pedagogickej a sociálnej akadémii. Ťažisko vzdelávania spočíva v ponuke gymnaziálneho vzdelávania, ktoré predstavuje - 39,4%, v odbornom vzdelávaní a príprave dominuje vzdelávanie v odboroch v skupine odborov 76 učiteľstvo a vychovávateľstvo – 24,5%, v skupine odborov 53 zdravotníctvo – 14,4%, v skupine odborov 23,24 strojárstvo – 8,1%, v skupine odborov 63,64 ekonomika a prevádzka, obchod a služby predstavuje - 4,4%, v skupine odborov 34 polygrafia – 4,2%, v skupine odborov 33 spracovanie dreva - 3,9% a v skupine odborov 36 stavebníctvo – 1,1%.

Úspešnosť naplnenia plánu výkonov predstavuje za posledné dva školské roky v skupine odborov 79 – gymnázium 87,2 %, v skupine odborov - 76 učiteľstvo a vychovávateľstvo 72,5 %, v skupine odborov 63,64 – ekonomika, obchod a služby 70,8 %, v skupine odborov 53 - zdravotníctvo 77,5 %, v skupine odborov 36 – stavebníctvo 25 %, v skupine odborov 34 - polygrafia, médiá 88,3 %, v skupine odborov 33 – spracovanie dreva 81,7 %, v skupine odborov 23,24 – strojárstvo 84,6 %.

Percento nezamestnaných absolventov bolo v skupine odborov 79 – gymnázium 7,7%, v skupine odborov 76 učiteľstvo a vychovávateľstvo – 13,7%, v skupine odborov 53 - zdravotníctvo – 9,6%, v skupine odborov 63,64 – ekonomika, obchod a služby – 18,5%, v skupine odborov 24 –strojárstvo so zameraním na automobilový priemysel – 14%, v skupine odborov 33 – spracovanie dreva – 24%, v skupine odborov 36 – stavebníctvo – 13% a v skupine odborov 34 – polygrafia a médiá – 20%.

Graf č. 12: Zastúpenie integrovaných skupín študijných a učebných odborov – cirkevní zriaďovatelia celkom 2014/2015

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

Financovanie škôl a školských zariadení

PRENESENÉ KOMPETENCIE

Od 1. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení. Zákon priniesol nový spôsob financovania základných a stredných škôl. Jeho cieľom bolo zaviesť normatívny a transparentný systém financovania na žiaka, dvojstupňový decentralizovaný systém, rovnosť všetkých zriaďovateľov, motivácia zriaďovateľov k efektívnemu využívaniu všetkých kapacít (finančné, ľudské zdroje).

V rámci **prenesených kompetencií** poskytuje MŠVVaŠ normatívne finančné prostriedky pre **64 organizácií** v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (podľa stavu k 30.06.2015):

☞ **35 rozpočtových organizácií.** Z toho:

16 gymnázií (z toho 7 aj s osemročnou formou štúdia a 2 gymnáziá sú len v 8-ročnej forme), 1 konzervatórium, 18 stredných odborných škôl (1 škola úžitkového výtvarníctva, 2 stredné priemyselné školy, 1 stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, 1 stredná odborná škola lesnícka, 1 pedagogická a sociálna akadémia, 6 obchodných akadémií, 3 stredné zdravotnícke školy, 3 spojené školy);

☞ **29 príspevkových organizácií.** Z toho:

29 stredných odborných škôl (5 spojených škôl a 24 stredných odborných škôl).

Výšku normatívnych finančných príspevkov pre samosprávne kraje na jednotlivé roky stanovuje MŠVVaŠ SR v závislosti od počtu žiakov.

Pridelené **normatívne finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR na rok 2015** pre ŽSK sú vo výške **57 734 846 €**. V roku 2015 nastal nárast normatívnych finančných prostriedkov v porovnaní s rokom 2014 o **+1 641 340 €**, čo predstavuje nárast o **+ 2,93 %**. Uvedený nárast bol spôsobený najmä navýšením platov pedagogických a nepedagogických zamestnancov škôl v zmysle kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa.

V roku 2014 poskytlo MŠVVaŠ SR na **mimoriadne odmeny zamestnancom škôl**, vrátane poistného a príspevku do poisťovní, finančné prostriedky vo výške **454 369 €**. MŠVVaŠ SR vychádzalo z nápočtu finančných prostriedkov z evidenčného počtu zamestnancov k 30.09.2014 v štatistickom výkaze 1-04 o práci v školstve a zo sumy 100 € + odvody do poistných fondov.

MŠVVaŠ SR poskytuje finančné prostriedky pre pedagogických zamestnancov škôl na **kreditové príplatky**, ktorí získali nové kredity a neboli zahrnutí v Eduzbere k 15.09. predchádzajúceho kalendárneho roka, kedy sa zisťovanie uskutočnilo. V roku 2014 MŠVVaŠ SR poskytlo finančné prostriedky na kreditové príplatky, vrátane odvodov, vo výške 54,37% zo sumy, ktorú žiadal Žilinský samosprávny kraj.

Tab. č. 5: Prehľad poskytnutých finančných prostriedkov na kreditové príplatky za roky 2013 – 2014

ROK 2013			ROK 2014		
Požiadavka ŽSK s odvodmi	Zaslané finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR	Percento vykrytia zo strany MŠVVaŠ SR	Požiadavka ŽSK s odvodmi	Zaslané finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR	Percento vykrytia zo strany MŠVVaŠ SR
333 078 €	239 996 €	72,05 %	270 522 €	147 093 €	54,37 %

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

Originálne kompetencie

V rámci originálnych kompetencií Žilinský samosprávny kraj financuje **65 škôl a školských zariadení** vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (vrátane príspevkov na stravovanie, kedy sa žiaci stravujú v stravovacom zariadení pri inej škole alebo v inom stravovacom zariadení) a **48 škôl (jazykových škôl a základných umeleckých škôl) a školských zariadení súkromných a cirkevných zriaďovateľov**. Výška upraveného rozpočtu pre rok 2015 na originálne kompetencie je **6 759 329 €** (vrátane rozpočtovaných príjmov rozpočtových organizácií).

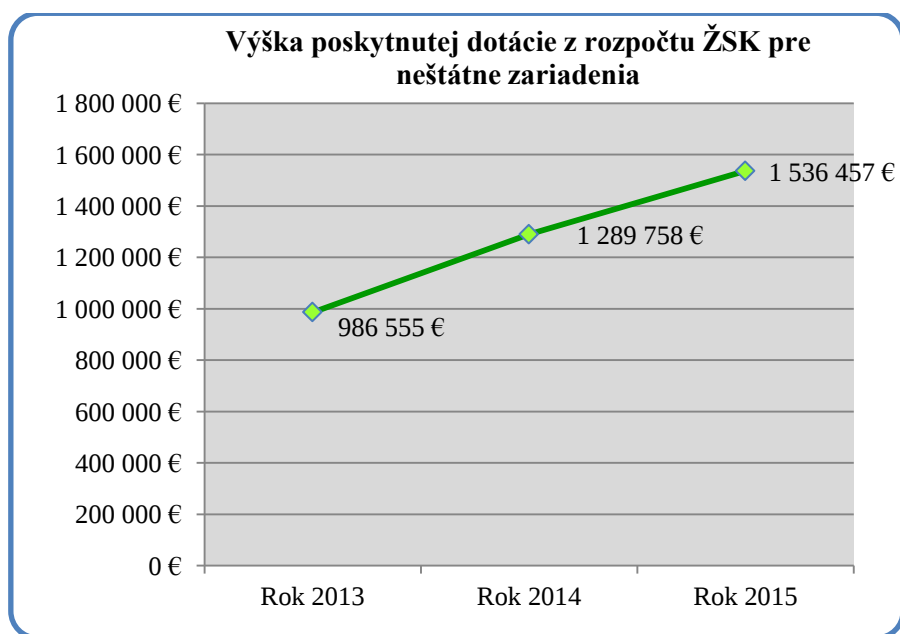
Neštátni zriaďovatelia - prehľad počtu detí/žiakov/poslucháčov/osôb

Druh školy/školského zariadenia	Počet žiakov k 15.09.2012	Počet žiakov k 15.09.2013	Počet žiakov k 15.09.2014	Nárast/pokles 2014 k 2012
základná umelecká škola	857	846	977	120
jazyková škola	610	880	734	124
centrum voľného času	3 246	6 343	7 957	4 711
školský internát	271	224	211	-60
zariadenia školského stravovania	2 578	2 418	2 163	-415
centrum špeciálno-pedagogického poradenstva	349	274	542	193
škola v prírode	858	548	642	-216
Spolu	8 769	11 533	13 226	4 457
Porovnanie s predchádzajúcim rokom +/-		2 764	1 693	1 693

Počet cirkevných a súkromných zriaďovateľov financovaných z rozpočtu ŽSK

ROK	Dotácia z rozpočtu ŽSK	Počet zriaďovateľov	Počet zariadení
2013	986 555 €	35	46
2014	1 289 758 €	34	48
2015	1 536 457 €	34	48

Výška poskytnutej dotácie z rozpočtu ŽSK	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
	986 555 €	1 289 758 €	1 536 457 €

Žilinský samosprávny kraj poskytuje zo svojho rozpočtu príspevky pre jazykové školy, základné umelecké školy a školské zariadenia vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a zároveň poskytuje zo svojho rozpočtu dotácie pre neštátne základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia, ktoré sú zriadené na území samosprávneho kraja na mzdy a prevádzku.

Podrobnosti financovania a výšku finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy a dieťaťa školského zariadenia určuje Všeobecne záväzné nariadenie ŽSK č. 27/2011 o poskytovaní príspevkov základným umeleckým školám, jazykovým školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK a o poskytovaní dotácií zriaďovateľom neštátnych základných umeleckých škôl, neštátnych jazykových škôl a neštátnych školských zariadení na území ŽSK v znení neskorších dodatkov.

Rozpočet na originálne kompetencie sa stanovuje na základe počtu žiakov, detí, poslucháčov základných umeleckých škôl (ZUŠ), jazykových škôl (JŠ) a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK a neštátnych zriaďovateľov podľa stavu k 15.09.predchádzajúceho kalendárneho roka, kedy sa zisťovanie uskutočnilo.

Do normatífov pre školy (JŠ, ZUŠ) a školské zariadenia pre rok 2015 bolo zapracované:

- navýšenie plátov v zmysle kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2014,
- navýšenie plátov v zmysle dohôvovov z rokování KZ vyššieho stupňa na rok 2015.

V roku 2014 Žilinský samosprávny kraj poskytol v rámci originálnych kompetencií finančné prostriedky na **mimoriadne odmeny pre zamestnancov školských zariadení** vo výške **70 764 €**.

2. Identifikované silné stránky vzdelávania v Žilinskom samosprávnom kraji

2.1 Všeobecné (gymnaziálne) vzdelávanie

Gymnázium je všeobecnovzdelávacia, vnútorne diferencovaná stredná škola, ktorá pripravuje žiakov vo štvorročnom, v päťročnom alebo v osemročnom vzdelávacom programe a poskytuje úplné stredné všeobecné vzdelanie. Vzdelávacie programy gymnázia sú zamerané **predovšetkým na prípravu pre štúdium na vysokých školách, môžu pripravovať aj na výkon niektorých činností vo verejnej správe, kultúre a športe**. Ich výsledkom je vysoká úroveň vedomostných znalostí absolventov s vyprofilovanými osobnostnými postojmi a názormi, ich ktorého kvalita je zabezpečovaná kvalifikovanými pedagogickými zamestnancami aj v prepojení s univerzitným prostredím v moderných školách s kvalitným materiálno-technickým vybavením s digitálnou podporou.

Kvalita tejto vzdelávacej inštitúcie je základným predpokladom na jej pôsobenie na trhu vzdelávacích možností a príležitostí. Gymnázium musí predstavovať vzdelávaciu inštitúciu, dosahujúcu v merateľných a porovnateľných kritériách hodnotenia kvality škôl čo najvyššie parametre a garantujúcu kvalitu ponúkaného výchovno-vzdelávacieho procesu. Všeobecné vzdelávanie zahŕňa získanie vedomostí, schopností, hodnotových postojov a iných osobnostných kvalít, ktoré sú potrebné pre všetkých členov spoločnosti. Maximálne prispieva k všestrannému formovaniu osobnosti človeka a vytvára u neho nevyhnutné predpoklady na nadobudnutie kvalifikácie. Vysoké školy požadujú vysokú úroveň vedomostí absolventov stredných škôl, preto sa gymnáziá museli stať typom strednej školy, ktorá je zameraná na poskytovanie širokých vedomostí, schopností a vytváranie osobnostných názorov a postojov mladých ľudí. Gymnázium sa stalo svojím spôsobom výberovou školou a mali by na nej študovať skutočne tí najlepší.

Jedným z ukazovateľov kvality školy gymnaziálneho typu sa stala i miera **rozvoja spolupráce gymnázií s vysokými školami a univerzitným prostredím**. Oblasť rozvoja vedy a výskumu je práve oblasťou, v ktorej Slovenská republika značne zaostáva za priemerom Európskej únie. Žilinský samosprávny kraj podporou spolupráce gymnázií s univerzitami prepojil systém gymnaziálneho vzdelávania s univerzitným a podnikateľským prostredím a zvýšil tak atraktivnosť vedy, výskumu, vývoja a inovácií pre mladých ľudí. O úspešnosti činnosti a výchovno-vzdelávacieho procesu v gymnáziách svedčí i najnižšie percento nezamestnaných absolventov stredných škôl a skutočnosť, že 95 % ich absolventov pokračuje v štúdiu na vysokej škole.

Vplyvom zmien v spoločnosti, ktoré nie vždy boli len pozitívne, sme dospeli do štádia, keď systém prijímacieho konania a široká ponuka vzdelávania na stredných školách nemotivuje žiakov základných škôl dosahovať čo najlepšie výsledky. Platí to i o gymnaziálnom vzdelávaní. Niektoré gymnáziá uprednostňujú kvantitu pred kvalitou a prijímajú do 1. ročníkov žiakov so slabými študijnými výsledkami na základnej škole. Uvedená skutočnosť sa následne prejaví pri externej i internej forme maturitnej skúšky, ktorej výsledky sú merateľným a porovnateľným kritériom dosahovanej úrovne vedomostí žiakov v gymnáziách.

Tab. č. 6: GYMNAZIA - externá časť maturitných skúšok 2014/ 2015 - priemerná úspešnosť v %

matematika		
1	Gymnázium, Kysucké Nové Mesto	64,7
2	Gymnázium, Veľká okružná, Žilina	63,1
3	Gymnázium J. Lettricha, Martin	63,1
4	Gymnázium, Tvrdošín	62,1
5	Gymnázium, Varšavská cesta, Žilina	60,6
6	Gymnázium J.M.H., Čadca	60,2
7	Gymnázium Fr. z Assisi, Žilina	58
8	Gymnázium J.C.H., Vrútky	57,6
9	Gymnázium M. Galandu, T. Teplice	55,3
10	Bilingválne gymnázium M.Hodžu, Sučany	55,2
11	Gymnázium A.B., Námestovo	51,3
12	Gymnázium Kráľ. pokoja, Žilina	49,7
13	Gymnázium P.O.H., Dolný Kubín	47,9
14	Gymnázium, Turzovka	47,5
15	Gymnázium V.P.T., Martin	46,3
16	Gymnázium A. Škrábika, Rajec	46
	celoslovenský priemer	45,7
17	Gymnázium M. Hattalu, Trstená	45,4
18	Gymnázium, Ružomberok	44,4
19	Gymnázium, Liptovský Hrádok	43,3
20	Bilingválne gymnázium, Žilina	42,7
21	Gymnázium, Bytča	42,2
22	Gymnázium Sv. Andreja, Ružomberok	41,2
23	Gymnázium M.M.H., Lipt. Mikuláš	40,2
24	Evanjelické gymnázium J. Tranovského, Liptovský Mikuláš	39,6
25	Súkromné bilingválne gymnázium, Dolný Kubín	39,2
26	Gymnázium, Hlinská, Žilina	38,3
27	Súkromné gymnázium, Žilina	35,8
28	Športové gymnázium, SŠ, Žilina	26,7
29	Cirkevné gymnázium A. Radlinského, Dolný Kubín*	25,8
30	Gymnázium, Rajec	24,7
31	Evanjelické gymnázium, Martin*	-

Zdroj: Štatistické materiály NÚCEM, 2015.

Tab. č. 7: GYMNAZIÁ - externá časť maturitných skúšok 2014/ 2015 - priemerná úspešnosť v %

Slovenský jazyk a literatúra		
1	Bilingválne gymnázium M.Hodžu, Sučany	81,3
2	Gymnázium, Varšavská cesta, Žilina	77,5
3	Bilingválne gymnázium, Žilina	76,1
4	Gymnázium J. Lettricha, Martin	71,5
5	Gymnázium, Veľká okružná, Žilina	71,3
6	Gymnázium Kráľ. pokoja, Žilina	70,1
7	Gymnázium, Kysucké Nové Mesto	69,8
8	Gymnázium J.M.H., Čadca	69,6
9	Gymnázium A.B.,Námestovo	69,5
10	Cirkevné gymnázium A. Radlinského, Dolný Kubín*	69,1
11	Gymnázium Fr. z Assisi, Žilina	68,8
12	Gymnázium P.O.H., Dolný Kubín	67,2
13	Evanjelické gymnázium J. Tranovského, Liptovský Mikuláš	66
14	Gymnázium, Hlinská, Žilina	65,8
15	Gymnázium V.P.T., Martin	65,6
16	Gymnázium, Bytča	65,1
17	Gymnázium M.M.H., Lipt. Mikuláš	64,8
18	Gymnázium, Ružomberok	64,5
19	Súkromné gymnázium, Žilina	64,2
20	Gymnázium Sv. Andreja, Ružomberok	64,1
21	Gymnázium, Liptovský Hrádok	63,4
22	Gymnázium M. Hattalu, Trstená	63,1
23	Súkromné bilingválne gymnázium, Dolný Kubín*	60,8
24	Gymnázium, Rajec	58,1
25	Gymnázium, Turzovka	57,9
26	Gymnázium M. Galandu, T. Teplice	57,8
27	Gymnázium J.C.H., Vrútky	57,7
28	Gymnázium, Tvrdošín	55,8
29	Gymnázium A. Škrábika, Rajec	55,7
	celoslovenský priemer	52,3
30	Športové gymnázium, SŠ, Žilina	47,9
31	Evanjelické gymnázium, Martin*	-

Zdroj: Štatistické materiály NÚCEM, 2015.

Žilinský samosprávny kraj disponuje vyváženou sieťou gymnázií, ktorých primárnou úlohou je príprava študentov na štúdium na vysokých školách. Gymnázia v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja sú charakteristické vysokou kvalifikovanosťou a odbornosťou pedagogických zamestnancov, ktorá sa prejavuje v úspešnosti študentov na rôznych súťažiach a projektoch, v ktorých ide často aj o medzinárodnú konfrontáciu. Žilinský samosprávny kraj je zriaďovateľom 16 gymnázií so všeobecným zameraním a 1 gymnázia so zameraním na šport, ktoré je organizačnou zložkou Spojenej školy, Rosinská cesta 4, Žilina.

V Žilinskom kraji je zabezpečené bilingválne vzdelávanie v 4 gymnáziách v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Žiline (anglická, francúzska, španielska sekcia), v 2 cirkevných a v 2 súkromných gymnáziách (anglická sekcia).

V školskom roku **2014/2015** v kraji študovalo **5976** žiakov v štvorročnej forme, **1833** žiakov v päťročnej forme a **3088** žiakov v osemročnej forme štúdia. Osemročná forma štúdia je ponúkaná v 18 gymnáziách (z toho v 10 ŽSK), štvorročná forma v 22 gymnáziách (z toho 15 ŽSK) a päťročná bilingválna forma v 8 gymnáziách.

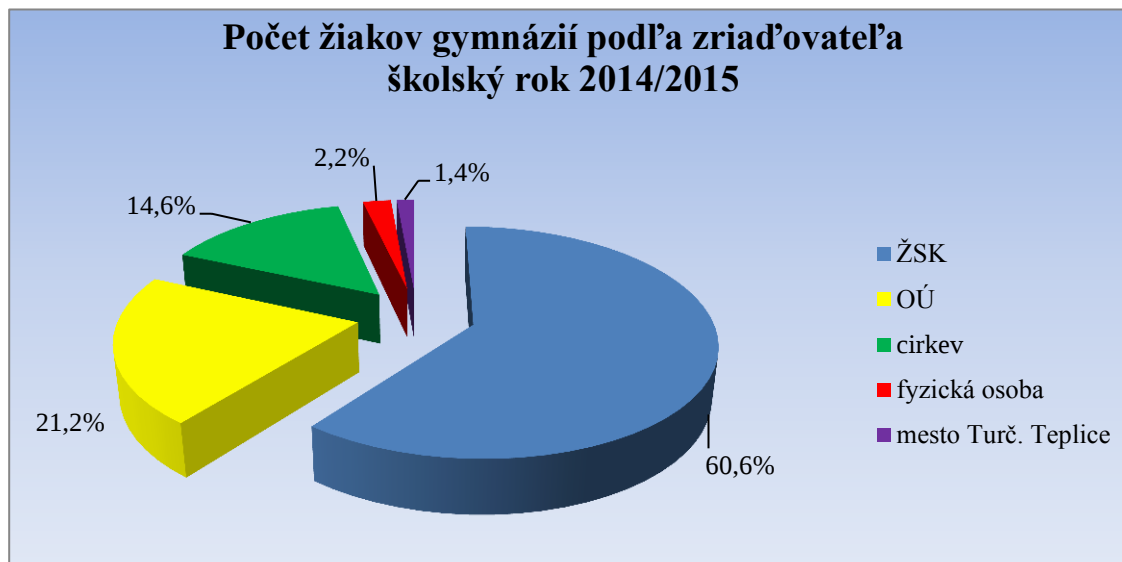
Tab. č. 8: Počet gymnázií podľa formy vzdelávania a podľa zriaďovateľa

zriaďovateľ	počet gymnázií	počet škôl a počet žiakov 2014/2015			
		8-ročná forma	4-ročná forma	5-ročná bilingválna	počet žiakov spolu
štátne – ŽSK	17*	10	15	x	6 609
		2012	4597	x	
štátne – OÚ ZA	4	2	2	4	2 295
		293	713	1289	
štátne – mesto TuT	1*	1	1	x	152
		121	31	x	
cirkevné	7*	5	4	2	1 596
		662	635	299	
súkromné	2	x	x	2	245
		x	x	245	
spolu	31	18	22	8	10 897
		3088	5976	1833	

*vrátene gymnázií, ktoré sú súčasťou spojených škôl

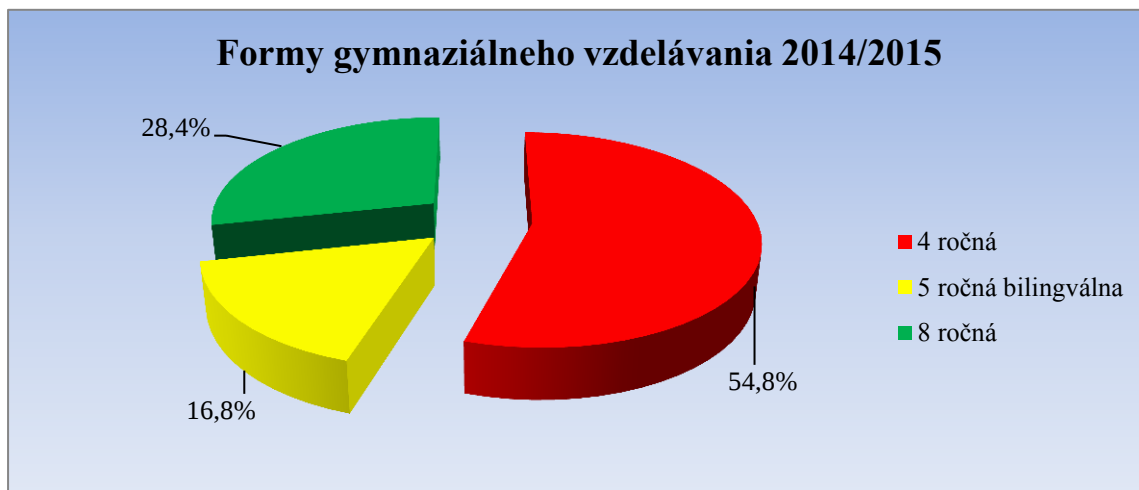
Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č.13: Percentuálne rozdelenie gymnázií podľa počtu žiakov a podľa zriaďovateľa v školskom roku 2014/2015

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Graf č.14: Formy gymnaziálneho vzdelávania v školskom roku 2014/2015

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Sieť gymnázií v Žilinskom kraji je vzhľadom na špecifiká jednotlivých regiónov dostatočne široká, v niektorých regiónoch však ponuka gymnaziálneho vzdelávania prevyšuje dopyt žiakov i potrebu pracovného trhu.

Najkritickejšia situácia je v regióne Turiec. Dlhodobý najnižší demografický vývoj s počtom potenciálnych žiakov 1. ročníka (2013/14 – 884, 2014/15 – 744, 2015/16 – 868, 2016/17 – 813) a 6 gymnázií (3 v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, 1 v ZP OÚ, 1 v ZP mesta Turčianske Teplice a 1 v ZP cirkevného zriaďovateľa Východný distrikt evanjelickej cirkvi) spôsobujú stav, že počty žiakov prijatých do 1. ročníkov najmä štvorročného štúdia sú v niektorých gymnáziách veľmi nízke.

Tab. č. 9: Počet žiakov zapísaných do 1. ročníka za posledné 3 roky

TURIEC	Počet žiakov zapísaných do 1. ročníka		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016*
Gymnázium V.P.T, Martin (4r)	100	119	120
Gymnázium J.C.H, Vrútky (4r)	17	14	30
Bilingválne gymnázium M.H, Sučany (5r)	96	101	96
Gymnázium M.G, Turčianske Teplice (4r)	0	6	9
Evanjelické gymnázium, Martin (5r)	46	44	58
spolu - %podiel gymnaziálneho vzdelávania	279 – 32%	284 - 38%	313 - 34%

*zapísaní k 1.7.2015

Gymnázium J. Lettricha, Martin má iba osemročnú formu štúdia.

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

ZMENY

A) Zmeny v legislatíve v školskom roku 2014/2015 a pre nasledujúce školské roky, týkajúce sa gymnázií:

- zrušenie legislatívneho stanovenia hranice priemerného prospechu ako podmienky prijatia na gymnázium Ústavným súdom SR;
- **stanovenie minimálneho počtu žiakov v triede 17** (možná výnimka v prípade osobitného zreteľa);

- orgán miestnej štátnej správy v školstve stanoví postupný prechod počtu tried a počtu žiakov prvého ročníka pre všetky **gymnáziá s osemročným štúdiom** v jeho územnej pôsobnosti pre nasledujúce prijímacie konanie na hranicu 5% z daného populačného ročníka v príslušnom školskom roku po prerokovaní s príslušným zriaďovateľom **do školského roku 2016/2017**;
- zavedenie povinnej rozdielovej skúšky pri prestupe žiaka.

B) Od septembra 2015 začína platiť nový štátny vzdelávací program pre gymnáziá (ŠVP).

- vychádza z demokratických a humanistických hodnôt spoločnosti. Na ich základe vymedzuje vzdelávacie štandardy poskytovaného vzdelávania v cieľovej, výkonovej a obsahovej rovine;
- kladie dôraz na kvalitu školy, ktorá uplatňuje vnútorné a vonkajšie vyhodnocovanie svojich programov, procesov a výsledkov;
- všeobecné ciele vzdelávania predstavujú rámec pre konkretizované predmetové ciele a ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť.

Nový ŠVP pre gymnáziá je **záväzným dokumentom**, podľa ktorého sa vzdelávajú **žiaci gymnázií so štvorročným štúdiom a žiaci 5. až 8. ročníka gymnázií s osemročným štúdiom**, čím sa **zjednocuje štvorročná a 2. stupeň osemročnej formy štúdia**.

Nový ŠVP pre gymnáziá prináša niekoľko zmien. Zásadná zmena nastane v počte povinných cudzích jazykov, keďže sa na gymnáziách po novom budú povinne vyučovať dva cudzie jazyky. Prináša viacero zmien vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry a prírodovedných predmetov. V rámcovom učebnom pláne sa posilňuje vyučovanie matematiky o jednu hodinu. V prírodovedných a humanitných predmetoch sa spresnili aj jednotlivé pojmy učebného obsahu. Vzdelávací štandard umožní učiteľom vytvoriť si osnovy chronologicky, žánrovo alebo tematicky. Zmeny nastali aj v predmetoch umenie a kultúra a občianska náuka, v časti filozofia. Cieľom vyučovania časti filozofie v rámci predmetu občianska náuka bude to, aby žiak pochopil, čo je filozofia, k čomu je dobrá. Rovnako tak, aby sa oboznámil s rôznymi spôsobmi filozofického uvažovania o zmysle ľudského života a jednotlivých problémoch nastolených filozofiou, ako pravda či sloboda, a na ich základe si formoval vlastný názor na svet. Cieľom je chápať filozofiu ako nástroj kritického myslenia, logického uvažovania a pochopenia vecí a javov v súvislostiach. V predmete umenie a kultúra na gymnáziu bola zredukovaná časová dotácia a následne aj obsah.

C) Optimalizácia siete gymnázií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

V zmysle strategických cieľov vytýčených pre všeobecné vzdelávanie Žilinský samosprávny kraj v aktivite: „modifikovať existujúcu sieť gymnázií tak, aby smerovala k zabezpečeniu jej funkčnosti, efektívnosti, hospodárnosti a kvality, aby rešpektovala potreby mikroregiónov a ekonomické podmienky ŽSK aj s ohľadom na naplnenosť škôl i tried“, pristúpil:

- k optimalizácii siete gymnázií a **k 31.08.2015 vyradil** zo siete škôl a školských zariadení SR **Gymnázium Jozefa Cígera Hronského vo Vrútkach** z dôvodu neustáleho poklesu žiakov. Škola prešla do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Vrútky a od 1.9.2015 sa stáva organizačnou zložkou Spojenej školy, M. R. Štefánika, Vrútky.

Zároveň pripravuje **zaradenie bilingválnej formy vzdelávania** do siete škôl a školských zariadení SR pre **Gymnázium P.O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne od 1.9.2016.**

Tab. č.10: Prijímanie žiakov do 1. ročníka 4-ročnej a 5 ročnej formy v školskom roku 2014/15 a pre školský rok 2015/16 (stav zapísaných žiakov k 1.7.2015)

	2014/2015			2015/2016		
	prváci (EDUZBER)			zapísaní prváci k 1.7.		
	plán	stav	%naplnenia	plán	stav	%naplnenia
Bilingválne gymnázium, Sučany	96	101	105	96	96	100
Gymnázium, Veľká okružná, Žilina	150	149	99	150	150	100
Bilingválne gymnázium, Žilina	90	95	106	90	90	100
Gymnázium, Ružomberok	60	60	100	60	60	100
Gymnázium M.M.Hodžu, Liptovský Mikuláš	60	60	100	60	60	100
Gymnázium A. Bernoláka, Námestovo	180	195	108	180	180	100
Gymnázium sv. Františka z Assisi, Žilina	30	33	110	60	60	100
Gymnázium V. Paulinyho - Tótha, Martin	120	118	98	120	120	100
Gymnázium, Bytča	52	37	71	52	52	100
Gymnázium J. C. Hronského, Vrútky	30	14	47	30	30	100
Gymnázium sv. Andreja, Ružomberok	60	66	110	60	59	98
Gymnázium, Hlinská, Žilina	116	118	102	124	122	98
Evanjelické gymnázium, Martin	60	44	73	60	58	96
Gymnázium P.O.Hviezdoslava, Dolný Kubín	90	75	83	90	85	94
Gymnázium M. Hattalu, Trstená	104	101	97	104	97	93
Evanjelické gymnázium J. Tranovského, LM	90	79	88	90	80	89
Gymnázium J. M.Hurbana, Čadca	150	139	93	150	130	87
Gymnázium, Kysucké Nové Mesto	78	58	74	62	53	86
Gymnázium Kráľovnej pokoja, Žilina	60	28	47	30	22	73
Gymnázium, Turzovka	60	37	62	60	42	70
Súkromné gymnázium, Žilina	48	26	54	30	20	67
Športové gymnázium, Žilina	30	30	100	60	37	62
Gymnázium, Liptovský Hrádok	30	30	100	50	25	50
Gymnázium, Tvrdošín	30	25	83	30	15	50
Súkromné bilingválne gymnázium, Dolný Kubín	60	29	48	60	30	50
Gymnázium, Rajec	30	20	67	40	17	43
Gymnázium M. Galandu, Turčianske Teplice	30	6	20	30	9	30

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava a Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja

Financovanie gymnázií

V roku 2015 MŠVVaŠ SR poskytlo normatívne finančné prostriedky pre gymnáziá vo výške **10 408 405 €**, čo predstavuje medziročný nárast o + 1,56 % v porovnaní s rokom 2014. Na uvedený nárast malo vplyv najmä navýšenie platov pedagogických a nepedagogických zamestnancov škôl v zmysle kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa.

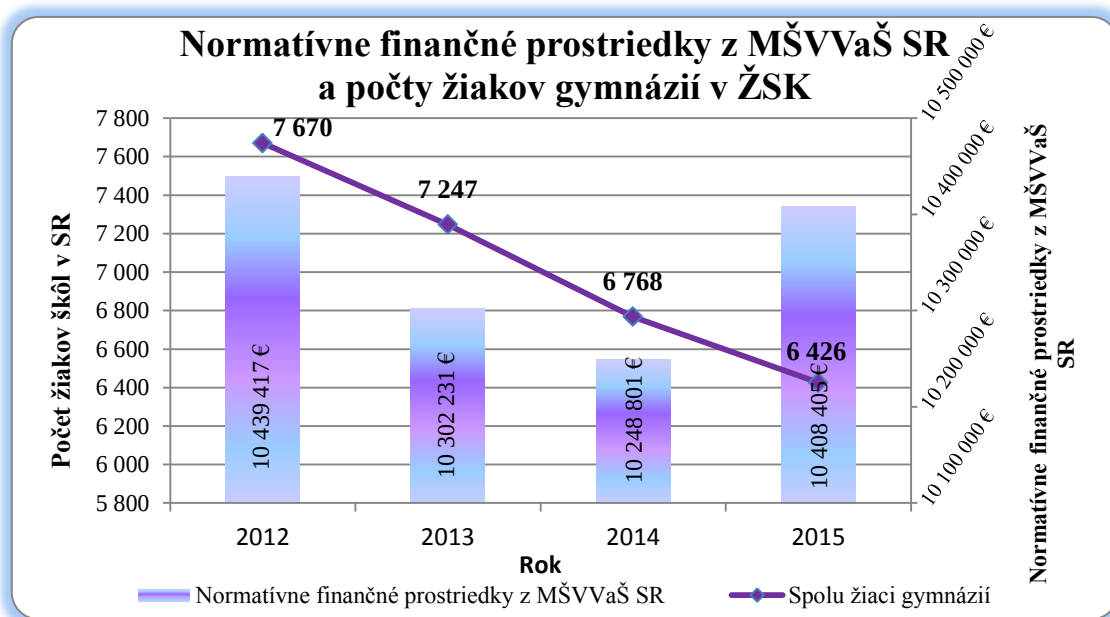
Od 1.1.2013 bol znížený normatív na žiaka 1.- 4. ročníka osemročného gymnázia, čo sa prejavilo znížením pridelených normatívnych finančných prostriedkov pre gymnáziá.

Tab. č. 11: Normatívne finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR a počty žiakov gymnázií v Žilinskom samosprávnom kraji

	2012	2013	Medziročný nárast/pokles 2013 oproti roku 2012	2014	Medziročný nárast/pokles 2014 oproti roku 2013	2015	Medziročný nárast/pokles 2015 oproti roku 2014
Spolu žiaci gymnázií	7 670	7 247	-5,51%	6 768	-6,61%	6 426	-5,05%
Normatívne finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR v €	10 439 417	10 302 231	-1,31%	10 248 801	-0,52%	10 408 405	1,56%

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Graf č. 15 Normatívne finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR a počty žiakov gymnázií v ŽSK

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

V rámci sledovaného obdobia za roky 2012 - 2014 (Tabuľka č. 12) boli hodnoty percentuálneho podielu upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok určený MŠVVaŠ SR pre gymnáziá v rozpätí 98,1 % až 101,2 %.

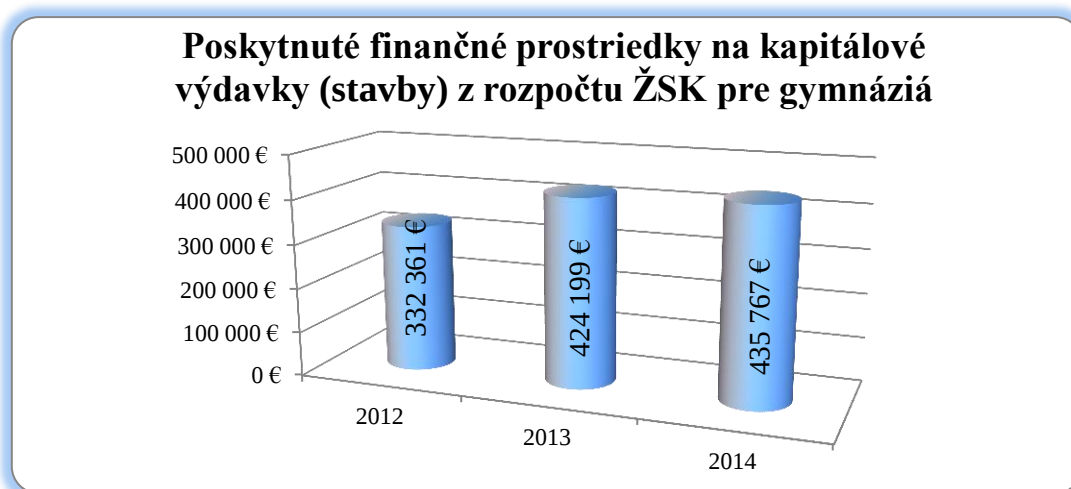
K 31.12.2014 z celkového počtu 16 gymnázií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK bol 10 gymnáziám pridelený rozpočet nad 100 % normatívneho príspevku určeného MŠVVaŠ SR na mzdové náklady a 4 gymnáziám na prevádzkové náklady.

Tab. č. 12: Prehľad normatívne určených finančných prostriedkov pre gymnáziá (prenesené kompetencie) v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK a upravený rozpočet bežných výdavkov v rokoch 2012 až 2014

2012			2013			2014		
Upravený rozpočet v €	Normatívne určené finančné prostriedky v €	% upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok	Upravený rozpočet v €	Normatívne určené finančné prostriedky v €	% upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok	Upravený rozpočet v €	Normatívne určené finančné prostriedky v €	% upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok
10 244 048	10 439 417	98,13%	10 384 636	10 302 231	100,80%	10 367 202	10 248 801	101,16%

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Graf č.16: Poskytnuté finančné prostriedky na kapitálové výdavky z rozpočtu ŽSK pre gymnáziá

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Kapitálové výdavky zamerané na zníženie energetickej náročnosti budov gymnázií

V rokoch 2012 až 2014 boli v rámci investičných akcií, zameraných na zníženie energetickej náročnosti budov gymnázií, vrátane ich súčastí (školské jedálne, jazykové školy a CVČ), poskytnuté finančné prostriedky z príjmov ŽSK vo výške **1 192 327 €**.

V roku 2014 boli gymnáziám z príjmov ŽSK poskytnuté finančné prostriedky na 10 investičných akcií v celkovej výške **435 767 €**, z toho medzi najnákladnejšie patrili:

- **148 167 €** Rekonštrukcia kotolne (Gymnázium Michala Miloslava Hodžu, Liptovský Mikuláš).
- **49 970 €** Výmena okien (stará budova) (Gymnázium, Bytča).
- **41 741 €** Rekonštrukcia strechy telocvične (Gymnázium Viliama Paulinyho-Tótha, Martin).
- **40 427 €** Stavebné úpravy výplní okenných otvorov (Gymnázium Jozefa Lettricha, Martin).
- **34 366 €** Rekonštrukcia vykurovania vrátane rozvodov (Gymnázium, Varšavská cesta, Žilina).

V snahe zlepšovať materiálno-technické vybavenie gymnázií, modernizovať učebné pomôcky, modernizovať stav budov a zabezpečiť komplexnosť ich vybavenosti, využívali

gymnáziá možnosť zapájania sa do projektov a možností čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ.

V rámci Operačného programu Vzdelávanie, v ktorom bolo úspešných 5 gymnázií, bude podporená inovácia obsahu a metód výučby, realizácia kariérneho poradenstva na stredných školách a inovácia laboratórií a odborných učební. Realizácia projektov prinesie zlepšenie materiálno-technického zabezpečenia škôl aj samotného vyučovania.

Tab. č.13: Prehľad financovania projektov škôl v ZP ŽSK v rámci Operačného programu Vzdelávanie

Zapojené školy		Rozpočet v €	Nenávratný finančný príspevok (95%) v €	Spolufinancovanie ŽSK (5%) v €
1.	Gymnázium V.P.Tótha, Martin	196 874,73	187 030,99	9 843,74
2.	Gymnázium Varšavská cesta, Žilina	181 103,06	172 047,90	9 055,16
3.	Gymnázium Hlinská 29, Žilina	93 589,23	88 909, 80	4 679,43
4.	Gymnázium, Turzovka	147 873,43	140 479,76	7 393,67
5.	Gymnázium A. Bernoláka, Námestovo	218 981,20	208 032,14	10 949,06
Spolu		838 421,65	796 500,59	41 921,06

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Okrem projektov zo štrukturálnych fondov EÚ sa školy zapájali aj do projektov vyhlásených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. V rámci výzvy **Zdravie a bezpečnosť v školách 2014** bolo podporené 1 gymnázium. Projekt je zameraný skvalitnenie psychosociálnej klímy v škole, odstránenie zdraviu škodlivých vplyvov a prevencie rizikového správania. V rámci výzvy **Enviroprojekt 2015** bolo podporené 1 gymnázium. Projekt je zameraný na výchovu a vzdelávanie v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja environmentalistiky.

2. 2 Odborné vzdelávanie a príprava

Vzdelávanie je cieľavedomé uvedomelé sprostredkovanie a aktívne utváranie a osvojovanie si vedeckých a technických vedomostí, intelektuálnych a praktických skúseností, je procesom utvárania osobnosti človeka, pretvárania a zdokonaľovania všetkých jeho schopností a procesom jeho všestrannej humanizácie.

Zámerom každej fungujúcej a do budúcnosti hľadajúcej spoločnosti v oblasti výchovy a vzdelávania je snaha vytvárať podmienky na efektívne fungovanie vzdelávania a preto má v tejto súvislosti **dôležité miesto odborné vzdelávanie a príprava**, ktorého úlohou je pripraviť absolventov na plynulý prechod do praxe, na pracovné miesta nevyžadujúce vysokoškolské vzdelanie. Kvalitne pripravení absolventi sú dôležitým faktorom vplyvujúcim na ekonomický rast a kvalitu života obyvateľstva. Vzdelaná pracovná sila zvyšuje produktivitu práce a vie sa pružnejšie prispôbovať zvyšujúcim sa pracovným nárokom a zmenám v požadovaných zručnostiach.

Odborné vzdelávanie a príprava umožňuje získavať odborné vedomosti, zručnosti a kompetencie a reaguje na rýchlo sa meniace potreby trhu práce. O jeho efektívnosti spolo rozhoduje i to, či sa sociálni partneri zapájajú do definovania vedomostí, zručností a spôsobilostí potrebných pre súčasný a budúci výkon povolania a pracovných činností a či sa podieľajú na príprave a realizácii vzdelávacích programov.

Perspektíva stredných odborných škôl je do značnej miery závislá od väčších investícií prichádzajúcich do kraja, príchodu nových investorov, hospodárskej profilácie firiem, ako aj ich podnikateľských zámerov, čo má vplyv na štruktúru odvetví hospodárstva v regióne. V tomto prípade ide o spojené nádoby, kde na jednej strane **firmy** ovplyvňujú zamestnanosť a ekonomickú stabilitu regiónu a na druhej strane **región** vplyva na vytváranie podnikateľského prostredia a ponuku kvalifikovanej pracovnej sily. Preto úlohou stredných odborných škôl v rámci regiónu a samosprávneho kraja je reagovať na aktuálnu situáciu na trhu práce s výhľadom do budúcnosti.

Hlavné úlohy v oblasti odborného vzdelávania a prípravy:

- ponúkať vzdelávanie v študijných a učebných odboroch s ohľadom na ekonomické požiadavky a potreby regiónu i celej spoločnosti,
- vytvárať materiálno-technické podmienky na zabezpečenie kvalitného odborného vzdelávania a prípravy,
- spolupracovať a komunikovať so zamestnávateľmi a ich stavovskými organizáciami ako aj úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny,
- koordinovať a správne určovať počty tried a počty žiakov prvých ročníkov pre stredné odborné školy,
- vytvárať systém odborného vzdelávania a prípravy prepojený s praxou, ktorý bude aktívne implementovať prvky duálneho systému vzdelávania a bude dostupným a otvoreným systémom nielen pre absolventov základných škôl, ale aj pre dospelých, záujemcov o ďalšie vzdelávanie a o ich profesijné zameranie a kariérny rozvoj.

Nástroje smerovania odborného vzdelávania a prípravy:

- **nový zákon o odbornom vzdelávaní a príprave** – vytvára systém koordinácie v oblasti odborného vzdelávania pre trh práce: určuje účastníkov systému, ustanovuje ich práva a povinnosti, vytvára základné mechanizmy systému stredoškolského odborného vzdelávania a prípravy, **zavádza systém duálneho vzdelávania a zamestnávateľ (fyzická alebo právnická osoba) má spoluzodpovednosť za obsah vzdelávania žiakov v študijných alebo učebných odboroch, v ktorých poskytuje praktické vyučovanie.** Koordinácia odborného vzdelávania a prípravy sa uskutočňuje na dvoch úrovniach: na celoštátnej úrovni a na úrovni samosprávneho kraja. Dôležitou úlohou samosprávnych krajov v procese duálneho vzdelávania je správne naplánovať budúcich absolventov v súlade s regionálnou stratégiou výchovy a vzdelávania a s požiadavkami zamestnávateľov (potreby trhu práce).

Zámerom nového zákona je tiež podporiť štúdium v študijných odboroch a učebných odboroch, ktoré sú požadované trhom práce a riešiť situáciu v nadbytočných študijných odboroch, o ktorých absolventov trh práce nemá záujem.

Trendmi v oblasti odborného vzdelávania a prípravy je **zlepšiť celoživotné vzdelávanie** vrátane informovania a poradenstva pri výbere povolania v školách, **vytvoriť systém odborného vzdelávania a prípravy, ktorý ponúkne prístup k flexibilným, individualizovaným dráham a vytvorí lepšie podmienky na prechod do pracovného života**, prechod k ďalšiemu vzdelávaniu a odbornej príprave vrátane vysokoškolského vzdelávania a podporovať rozvoj zručností dospelých na trhu práce. Nevyhnutnosťou je **podporovať rozvoj odborného vzdelávania a prípravy organizovaním súťaží zručností, reagovať na potreby jednotlivcov a trhu práce** s tým, že osobitnú pozornosť je potrebné venovať potrebám malých a stredných podnikov. Zároveň je potrebné zlepšovať verejné a súkromné investície do odborného vzdelávania a prípravy vypracovaním mechanizmov na vyvážené a spoločné financovanie a aktívne **rozvíjať partnerstvo medzi rôznymi tvorcami rozhodnutí a zainteresovanými stranami, najmä sociálnymi partnermi a odvetvovými organizáciami na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.**

Tab. č. 14: Počet stredných odborných škôl podľa zriaďovateľov

zriaďovateľ	počet SOŠ	počet žiakov	% podiel
ŽSK	48	19 681	89,6%
cirkev	5	1 097	5%
fyzická alebo právnická osoba	11	1 198	5,4%
Spolu:	64	21 976	100%

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

V Žilinskom kraji je zabezpečené odborné vzdelávanie a príprava v 64 stredných odborných škôl, z toho 48 SOŠ je v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (čo predstavuje 89,6%), 5 cirkevných SOŠ (čo predstavuje 5%) a v 11 súkromných SOŠ (čo predstavuje 5,4%).

V školskom roku **2014/2015** v kraji študovalo v stredných odborných školách spolu **21 976 žiakov**, z toho v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

študovalo v SOŠ 19 681 žiakov, v cirkevných SOŠ 1 097 žiakov a v súkromných SOŠ 1 198 žiakov.

Graf č. 16: Percentuálne rozdelenie SOŠ podľa počtu žiakov a podľa zriaďovateľa v školskom roku 2014/2015

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava

Tab. č. 15: Stredné odborné školy - externá časť maturitných skúšok 2014/2015 - priemerná úspešnosť v %

	Škola	Úspešnosť maturity zo SJaL
1	Spojená škola – Hotelová akadémia, Námestovo	63
2	Súkromná stredná umelecká škola, Žilina	58,7
3	Súkromná spojená škola, Martin	56,2
4	Obchodná akadémia Dušana Metoda Janotu, Čadca	55,1
5	Obchodná akadémia, Dolný Kubín	54,7
6	Súkromná SOŠ, Dolný Kubín	54,7
7	Obchodná akadémia, Ružomberok	53,9
8	Obchodná akadémia, Žilina	53,9
9	Stredná priemyselná škola, Martin	52,8
	Celoslovenský priemer	52,3
10	Konzervatórium, Žilina	51,7
11	Stredná priemyselná škola stavebná, Žilina	51,6
12	Súkromná obchodná akadémia, Žilina	50,3
13	Súkromná SOŠ spoločného stravovania, Žilina	51
14	Hotelová akadémia, Žilina	50
15	Pedagogická a sociálna akadémia, sv. M. Goretti, Čadca	49,5
16	Spojená škola - Kysucké Nové Mesto	49,3
17	Stredná odborná škola lesnícka, Tvrdošín	49,3
18	Spojená škola – Stredná priemyselná škola, Tvrdošín	48,9
19	Obchodná akadémia, Martin	48,8
20	Škola úžitkového výtvarníctva, Ružomberok	47,8
21	Stredná zdravotnícka škola, Dolný Kubín	47,6
22	Stredná odborná drevárska, Liptovský Hrádok	47,6
23	Stredná odborná škola drevárska a stavebná, Krásno nad Kysucou	47,4

24	Stredná odborná škola technická, Čadca	47,3
25	Obchodná akadémia Tomáša Akvinského, Žilina	47,2
26	Hotelová akadémia, Liptovský Mikuláš	46,8
27	Stredná odborná škola zdravotnícka, Žilina	46,1
28	Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Žilina	45,9
29	Pedagogická a sociálna akadémia, Turčianske Teplice	45,9
30	Súkromná SOŠ, Saleziánska, Žilina	45,6
31	Stredná zdravotnícka škola sv. Františka z Assisi, Čadca	45,5
32	Stredná odborná škola lesnícka J. D. Matejovie, Liptovský Hrádok	45
33	Stredná odborná škola, Turany	44,6
34	Stredná odborná škola elektrotechnická, Liptovský Hrádok	44,5
35	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Čadca	44,5
36	Obchodná akadémia, Liptovský Mikuláš	44,3
37	Stredná zdravotnícka škola, M. T. Schererovej, Ružomberok	44
38	Stredná odborná škola polytechnická, Ružomberok	43,4
39	Stredná odborná škola elektrotechnická, Žilina	43
40	Stredná zdravotnícka škola, Liptovský Mikuláš	42,6
41	Spojená škola – Stredná odborná škola umelecká, Nižná	41,4
	Stredná odborná škola technická, Námestovo	41,3
42	Stredná odborná škola, Námestovo	41,3
43	Stredná odborná škola, sv. Jozefa robotníka, Žilina	40,6
44	Dopravná akadémia, Žilina	40,5
45	Spojená škola – Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ružomberok	39,7
46	Súkromná SOŠ EDUCO, Námestovo	39,5
47	Stredná odborná škola podnikania, Žilina	39,3
48	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Dolný Kubín	38,8
49	Spojená škola, Žilina – Bytčica	38,8
50	Stredná odborná škola polytechnická, Liptovský Mikuláš	38,2
51	Súkromná SOŠ, Bytča	37,8
52	Stredná odborná škola stavebná, Liptovský Mikuláš	37,7
53	Spojená škola - Stredná odborná škola strojnícka, Martin	37,7
54	Stredná odborná škola stavebná, Žilina - Bôrik	37,6
55	Stredná odborná škola polytechnická, Dolný Kubín - Kňazžia	37,3
56	Stredná odborná škola dopravná, Martin - Priekopa	36,7
57	Stredná odborná škola strojnícka, Kysucké Nové Mesto	36,5
58	Spojená škola – Stredná odborná škola drevárska, Žilina	34,9
59	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Martin	32,7
60	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Liptovský Mikuláš	32,3
61	Súkromná SOŠ podnikania EDUCO, Námestovo	-
62	Súkromná SOŠ podnikania, Dolný Kubín	-

Zdroj: Štatistické materiály NÚCEM, 2015.

**Zoznam študijných odborov a učebných odborov nad rozsah potrieb trhu práce
pre školský rok 2015/2016**

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, stavovskými, profesijnými organizáciami a odborovými organizáciami určilo **Zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce:**

2488 H mechanik špecialista automobilovej výroby,
2840 M biotechnológia a farmakológia,
3158 M styling a marketing,
3765 M technika a prevádzka dopravy,
3767 M dopravná akadémia,
3916 M životné prostredie,
3964 M ochrana osôb a majetku pred požiarom,
4511 L záhradníctvo,
4556 K operátor lesnej techniky,
4569 H viazač – aranžér kvetín,
6292 N hospodárska informatika,
6314 N cestovný ruch,
6324 M manažment regionálneho cestovného ruchu,
6332 Q daňové služby,
6341 M škola podnikania,
6355 M služby v cestovnom ruchu,
6362 M kozmetička a vizážistka,
6403 L podnikanie v remeslách a službách,
6426 L vlasová kozmetika,
6444 K čašník, servírka,
6445 K kuchár,
6446 K kozmetik,
8221 M dizajn,
8234 M výtvarné spracúvanie keramiky a porcelánu,
8245 M konzervátorstvo a reštaurátorstvo,
8259 M animovaná tvorba,
8261 M propagačná grafika,
8269 M tvorba nábytku a interiéru,
8295 M tvorba vitrážového skla a smaltu,
8501 L umeleckoremeselné práce,
8557 H umelecký stolár.

Podporné stanoviská zamestnávateľov v odboroch, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce pre školský rok 2016/2017

Zoznam študijných a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce, ale zamestnávatelia v Žilinskom kraji definovali ich potrebu na nasledujúce obdobie:

- **2488 H mechanik špecialista automobilovej výroby** - Kia Motors Slovakia; RENT-KNM, s.r.o; LS auto, Rudinka; Autosúčiastky PEMA, KNM; Autoservis Poláček, Rudina; Volkswagen Slovakia, Martin;
- **6445 K kuchár, 6444 K čašník, servírka, 6446 K kozmetik, 6426 L vlasová kozmetika a 6403 L podnikanie v remeslách a službách** - Salón Jarmila, Čadca; Kaderníctvo AJKA, Čadca; Exclusive hair studio, Čadca; Oblúbená s.r.o. Stará Bystrica; HI Group Stará Bystrica; DURANTRADE, Zborov; Motel Duo Oščadnica; Reštaurácia Classic, Čadca; Penzión u Holtána, Oščadnica; Reštaurácia Mega, Oščadnica; DEL NICKY, Čadca; Hotel Marlene, Oščadnica; PAN Kopmlex s.r.o. Žilina; DIRMAT s.r.o., Skalité; CA – Capital, Čadca; Hotel Skalka, R.Teplice; Holiday Inn, Žilina; Villa Nečas, Žilina; Hotel Diplomat, R. Teplice; White Onion Restaurants, Žilina; Reštaurácia Palatín, Bytča; SPA Aphrodite, R. Teplice; Dubná Skala, Žilina; TEPMO-sk. Žilina; Kozmetika Janina, Žilina; PROSLIM s.r.o., Turie; Evelyn Style Žilina – Brodno; Monika Vráblová, Žilina- Trnové; Salón Dione, Považská Bystrica; Salón Felice, Žilina; IN novato s.r.o., Žilina; JAKA, Brezany; Dom odborov, Žilina; A-Trans, Žilina; Hotel GRAND, L. Mikuláš; P-BELLA, s.r.o. Ružomberok; Mariell Ružomberok; CA PALMATRAVEL, Ružomberok; CA Siruis, Ružomberok; Hotely mládeže Slovakia a.s., Demänovská dolina; Beauty salón, Ružomberok; Kúpele Lúčky, Hotel Summit, Žilina; Ginoparadise, Bešeňová; JOBA Ružomberok; AS Hotel, Ružomberok; Salaš Krajinka, Ružomberok; Hotel Turiec; Hotel Victoria; Hotel Luna; Penzión Čierna pani; Martiners; Kadernícke salóny – PRO Brauty, Joschua, Zuzana, AJJA, SZČO – p.Aiznerova; Hotel Skalka, Trstená; Hotel Roháč Trstená; Centrum tradícií a turizmu Tvrdošín; Bar Severan D. Kubín; Penzión Koliba Dolný Kubín; Pekárne a cukrárne Rusina, Dolný Kubín; Kadernický salón Trisam Dolný Kubín; Kaderníctvo Harmónia Dolný Kubín; Kozmetický salón Zara Dolný Kubín; Kozmetický salón Nirvána Dolný Kubín; Pekárne a cukrárne RUSINA, spol. s.r.o.; MABB spol. s.r.o., Dolný Kubín; EUREST Bratislava; Penzión Port Club a Coctail Mánia, Námestovo; Penzión Slanický dvor Námestovo; Penzión a reštaurácia Jollien, Námestovo; Penzión Koliba, D. Kubín; Ranč u Edyho, Námestovo; Penzión Pohoda a ďalší;
- **6324 M manažment regionálneho cestovného ruchu** - Hotel Skalka, Rajecké Teplice; Holiday Inn, Žilina; Villa Nečas, Žilina; Hotel Diplomat, Rajecké Teplice; White Onion Restaurants, Žilina; Reštaurácia Palatín, Bytča; SPA Aphrodite, Rajecké Teplice; Dubná Skala, Žilina; Agropenzión GRUNT, Papradno; Koliba Panoráma, N. Lúčka; Ondrej Borončo, Zázrivá; Penzión Terchová; CK RUEFA CS, Žilina; ZION SPA Štrbské Pleso; Hotel Villa Siesta, Vysoké Tatry; Golf Center National, Veľká Lomnica; Škola v prírode Terchová, Zamkovského chata, Vysoké Tatry; TUI

ReiseCenter, Žilina; -TOURS s.r.o., Žilina; LIPTOUR, Liptovský Mikuláš; Vysoké Tatry Travel s.r.o., Culinárium s.r.o., Vysoké Tatry; A-Trans, Žilina; Hotel GRAND, L. Mikuláš; P-BELLA, s.r.o. Ružomberok; Mariell Ružomberok; CA PALMATRAVEL, Ružomberok; CA Siruis, Ružomberok; Hotely mládeže Slovakia a.s., Demänovská dolina; Beauty salón, Ružomberok; Daňový úrad, Námestovo; AGROVEX Novot'; Tesco Stores SR, a.s.; ORAVATOUR, Námestovo;

- **3765 M technika a prevádzka dopravy a 3767 M dopravná akadémia** - Q-SERVICE, Kanská; Marek Hodás, Kunerád; PRAKTIKO, Rajec; NDŽ, s.r.o. Žilina; Autoservis Púček, Žilina; SÚDST,s.r.o. Žilina; C. H. Servis, Žilina-Bytčica; MaS technik s.r.o. Žilina; Todos, Žilina; IMPA Žilina; Kartago Tous Žilina; Cestovná agentúra, Žilina; Panoráma Šport Hotel, Žilina a ďalší;
- **8261 M propagačná grafika a 8221 M dizajn** (všetky zamerania) - Krajská knižnica, Žilina; Považská galéria umenia, Žilina; D-kris s.r.o. Čadca; Eurodesign – Ateliér, Žilina; AHART Bratislava; RADAFLEX Trnava; PLASTEX Nitra; Viessmann Bratislava; Ross Rajec; 2arch, Prostějov; M2M Solutions, Žilina; EDIS Vydavateľstvo ŽU, Žilina; Gevie, Žilina; TIMEX Rosina; Apartány Lomnica, Lalinok; MIRAGE graf.štúdio, Liptovský Mikuláš; epos Vydavateľstvo tlačiareň, Ružomberok; RAELM-Ing. Milan Raffaj; Vydavateľstvo OSVETA, Martin; COALA Martin; Tlačiareň P+M Grafické štúdio Turany nad Váhom; TRAX, s.r.o.; VL MEDIA Martin Lechan +Vanko; NEOPRINT PLUS s.r.o. Vrútky; COLORPRINT, s.r.o., Martin; KROLL-obalový servis, s.r.o., Martin; FAXCOPY, a.s., Bratislava; Tlačiareň Kubík, Námestovo; REGIÓNPRESS, Tvrdošín; GREEN Print, Tvrdošín; Image Marketing, s.r.o., Tvrdošín; MY Oravské noviny, Tvrdošín; UNIVEL, Tvrdošín a ďalší;
- **6355 M služby v cestovnom ruchu a 6314 N cestovný ruch** - Ginoparadise, Bešeňová; CA PALMATRAVEL, Ružomberok; Tatry Mountain Resorts, Liptovský Mikuláš; Kultúrny dom A. Hlinku, Ružomberok; Leontes s.r.o. Bratislava; Liptour Liptovský Mikuláš; Černovské drevenice s.r.o., Ružomberok, Penzión Gejdak, Ružomberok; Liptour Liptovský Mikuláš; Informačné centrum mesta Liptovský Mikuláš; TUI ReiseCenter, Liptovský Mikuláš; ProTOUR, Liptovský Mikuláš, PROfun, Nitra; SATUR travel, Liptovský Mikuláš; Tatry Mountain Travel Agency, Liptovský Mikuláš; HYDROTOUR Liptovský Mikuláš;
- **4556 K operátor lesnej techniky** - Vojtech Klocháň - VOMA Dolný Kubín; Urbár Trstená; Jaroslav Kukuc, Liesek; Lessor s.r.o., Mútne; Lesy SR, Banská Bystrica; Jozef Socha, Lokca;
- **6332 Q daňové služby** - INTECO consulting, Novot'; Slovenská sporiteľňa, Dolný Kubín; CORCONSULT, Dolný Kubín;
- **6341 M škola podnikania** - Faxcopy a.s. Bratislava pobočka Žilina, Kinex, a.s. Bytča, Komunálna poisťovňa, Žilina, Kapa Studio, s.r.o Žilina, Tigerprint, Žilina; Stredisko tlače p. Žuchová, Žilina; VAIT, s.r.o. Žilina; Lajka, sk. s.r.o. Žilina; Daňové

riaditeľstvo, Žilina; Prvá plníčka a raftingová spoločnosť, s.r.o. Strečno; ADAX , Žilina; SLS-Technaco, Žilina; Miragraf, Žilina; Tesco-stores, Žilina; Erika Šecčíková-účetníctvo, Kysucké Nové mesto; Promm, s.r.o. Žilina; BOSS hotel Žilina; METRO, Žilina; Slovimex, Žilina; Holiday Inn Žilina; PROST,s.r.o. Kyscké Nové Mesto; Kartago Tours, Žilina; Technometal, Žilina; Satur travel, Žilina; CK Ruefa, Žilina; Salón Lýdia, Kysucké Nové Mesto; Alianz, Žilina; KROS, A.S. ŽILINA.

Financovanie stredných odborných škôl

V roku 2015 MŠVVaŠ SR pre stredné odborné školy (SOŠ) poskytlo normatívne finančné prostriedky vo výške **47 326 441 €**, čo predstavuje medziročný nárast o + 3,23 % v porovnaní s rokom 2014.

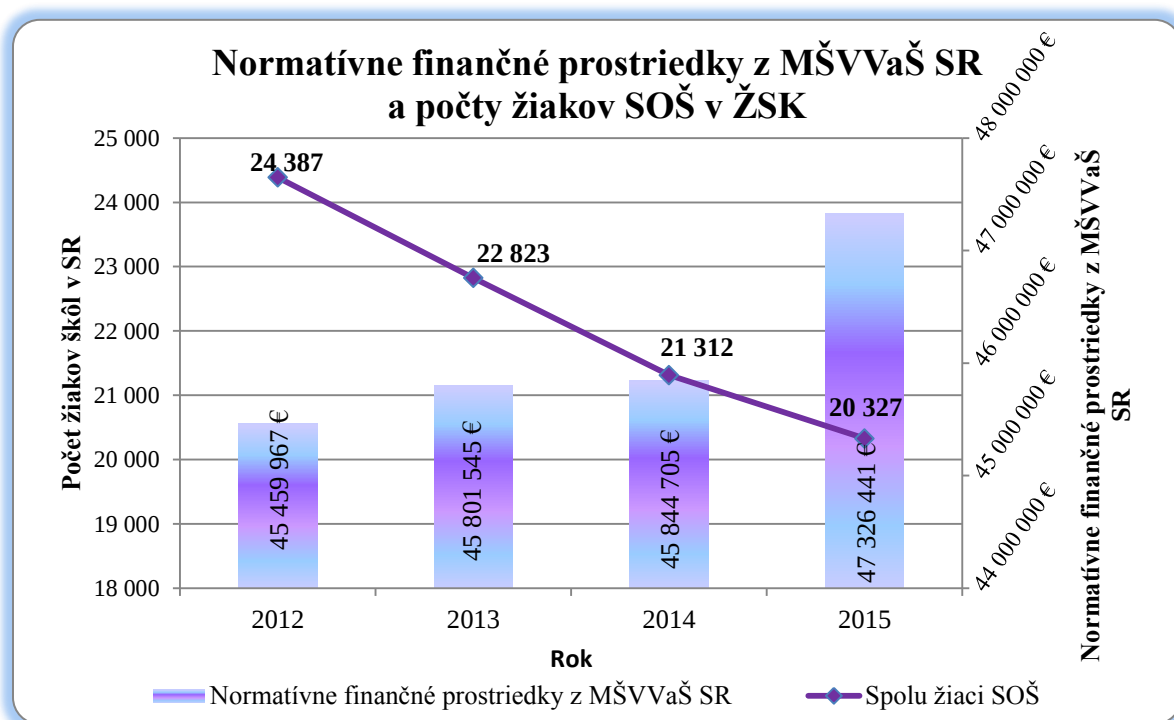
Napriek tomu, že pokles žiakov ovplyvňuje objem prideľovaných normatívnych finančných prostriedkov z MŠVVaŠ SR, v roku 2015 nastal nárast normatívnych finančných prostriedkov, v porovnaní s rokom 2014, o + **1 481 736 €**. Na uvedený nárast malo vplyv najmä navýšenie plátov pedagogických a nepedagogických zamestnancov škôl v zmysle kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa.

Tab. č. 16: Normatívne finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR a počty žiakov SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

	2012	2013	Medziročný nárast/pokles 2013 oproti roku 2012	2014	Medziročný nárast/pokles 2014 oproti roku 2013	2015	Medziročný nárast/pokles 2015 oproti roku 2014
Spolu žiaci SOŠ	24 387	22 823	-6,41%	21 312	-6,62%	20 327	-4,62%
Normatívne finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR v €	45 459 967	45 801 545	0,75%	45 844 705	0,09%	47 326 441	3,23%

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Graf č. 17: Normatívne finančné prostriedky z MŠVVaŠ SR a počty žiakov SOŠ v ŽSK

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

V zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja k 31.12.2014 bolo 48 stredných odborných škôl, z toho 29 príspevkových organizácií a 19 rozpočtových organizácií.

V rámci Žilinského kraja sa hodnoty percentuálneho podielu upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok určený MŠVVaŠ SR pre stredné odborné školy pohybujú v rozpätí od 99,8 % do 100,4 %.

Tab. č. 17: Upravený rozpočet bežných výdavkov v rokoch 2012 – 2014 v porovnaní s normatívne pridelenými finančnými prostriedkami stredných odborných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

2012			2013			2014		
Upravený rozpočet v €	Normatívne určené finančné prostriedky v €	% upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok	Upravený rozpočet v €	Normatívne určené finančné prostriedky v €	% upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok	Upravený rozpočet v €	Normatívne určené finančné prostriedky v €	% upraveného rozpočtu na pridelený normatívny príspevok
45 655 336	45 459 967	100,43%	45 719 140	45 801 545	99,82%	45 726 304	45 844 705	99,74%

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Kapitálové výdavky zamerané na zníženie energetickej náročnosti budov stredných odborných škôl

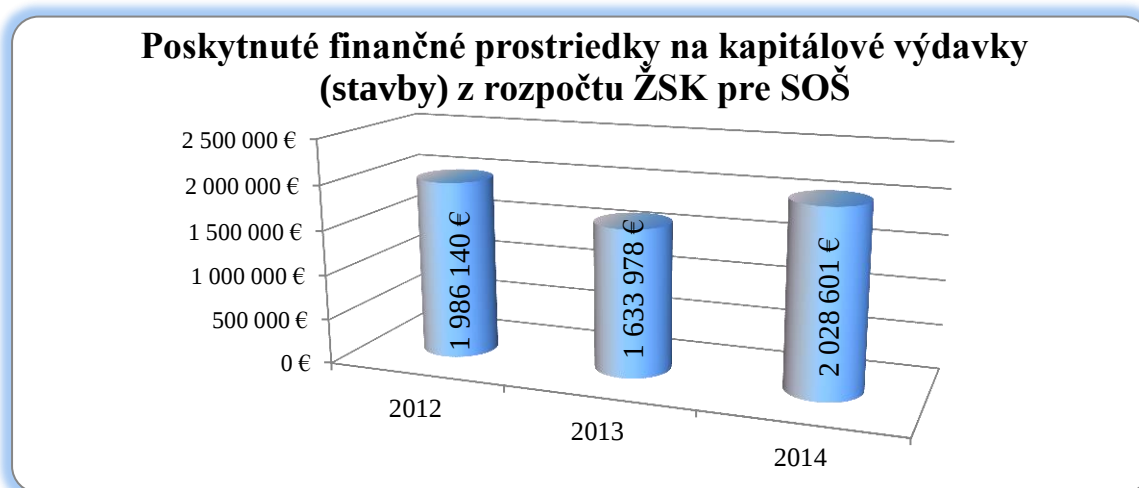
V rokoch 2012 až 2014 boli v rámci investičných akcií zameraných na zníženie energetickej náročnosti budov stredných odborných škôl, vrátane ich súčastí (školské

internáty a školské jedálne) poskytnuté finančné prostriedky z príjmov ŽSK vo výške **5 648 719 €**.

V roku 2014 boli z príjmov ŽSK poskytnuté finančné prostriedky na 14 investičných akcií v celkovej výške **2 028 601 €**, z toho medzi najnákladnejšie patrili:

- **431 771 €** Stavebné úpravy – zníženie energetickej náročnosti SOŠ lesníckej Jozefa Dekreta Matejovie, Liptovský Hrádok – dofinancovanie z r. 2013 (Stredná odborná škola lesnícka Jozefa Dekreta Matejovie, Liptovský Hrádok).
- **362 711 €** Prestavba prízemí na kuchyňu, jedáleň, stredisko odbornej praxe – dofinancovanie z r. 2013 (Hotelová akadémia, Žilina).
- **189 542 €** Výmena okien a zateplenie obvodového plášťa – učebňová časť I. a II. poschodia (Hotelová akadémia, Žilina).
- **150 000 €** Rekonštrukcia kotolne – výmena kotlov a horákov (Stredná odborná škola stavebná, Liptovský Mikuláš).
- **121 405 €** Rekonštrukcia výplní okenných otvorov (Obchodná akadémia, Liptovský Mikuláš).
- **117 002 €** Rekonštrukcia strechy so zateplením (Stredná odborná škola strojnícka, Kysucké Nové Mesto).
- **101 014 €** Rekonštrukcia kotolne (Obchodná akadémia, Dolný Kubín).

Graf č. 18: Prehľad poskytnutých finančných prostriedkov na kapitálové výdavky (stavby) z rozpočtu ŽSK pre stredné odborné školy za roky 2012 až 2014.

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

ORIGINÁLNE KOMPETENCIE

Celkový upravený rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na originálne kompetencie pre rok 2015 je vo výške **6 759 329 €**, z toho:

- zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK 4 557 230 €,
- neštátni zriaďovatelia 1 536 457 €,
- rozpočtované príjmy 665 642 €.

Tabuľka č. 18: Prehľad zariadení, počtu žiakov a upraveného rozpočtu za školy školské zariadenia v roku 2015

Druh školy/ školského zariadenia	V zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK			V zriaďovateľskej pôsobnosti cirkevných a súkromných zriaďovateľov		
	počet škôl/ školských zariadení	počet žiakov k 15.9.2014	Rozpočet na rok 2015	počet škôl/ školských zariadení	počet žiakov k 15.9.2014	Rozpočet na rok 2015
jazykové školy	4	2 962	212 809 €	2	734	43 390 €
centrá voľného času	3	1 367	106 981 €	14	7 957	856 417 €
základné umelecké školy				11	977	234 211 €
školské internáty	19	2 382	2 667 049 €	4	211	207 360 €
školská jedáleň	34	-	1 326 319 €	8	1 242	58 983 €
výdajná školská jedáleň	4	-	47 429 €	1	149	6 084 €
príspevok na stravovanie pre školu	13	-	72 246 €	5	772	36 662 €
strediská odbornej praxe	1	224	56 338 €			
školy v prírode				1	642	2 761 €
centrá špeciálnopedagogického poradenstva				2	542	55 208 €
600 - Vzdelávanie			68 059 €			35 381
Spolu	78	6 935	4 557 230 €	48	13 226	1 536 457 €

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Prehľad poskytnutých dotácií na navýšenie plátov zamestnancov v školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK a v neštátnych školských zariadeniach 2013 – 2015

V roku **2013** vykrylo navýšenie plátov pedagogickým zamestnancom v školských zariadeniach Ministerstvo financií SR. Na základe uznesenia vlády boli schválené 4 účelové dotácie.

Na rok **2014** bola schválená Kolektívna zmluva vyššieho stupňa (zvýšenie plátov pedagogickým zamestnancom o 5 % a nepedagogickým zamestnancom o 16 €). Uvedené navýšenie poskytol ŽSK z vlastných príjmov formou účelovej dotácie na rok 2014.

Na rok **2015** bola schválená Kolektívna zmluva vyššieho stupňa (zvýšenie plátov pedagogickým zamestnancom o 5 % a nepedagogickým zamestnancom od 1.1.2015 o 1,5 % a od 1.7.2015 o 1 %). Uvedené navýšenie ŽSK zapracoval do noratívov na rok 2015, kde sa zapracovalo aj navýšenie plátov z Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa 2014.

Tab. č. 19: Prehľad poskytnutých dotácií na navýšenie plátov zamestnancov v školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK a v neštátnych školských zariadeniach 2013 – 2015

Rok	Zdroj	SPOLU dotácia	z toho	
			školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK	neštátne školské zariadenia
2013	dotácia z MF SR	203 990 €	164 261 €	39 729 €
2014	z rozpočtu ŽSK - účelová dotácia	148 989 €	121 735 €	27 254 €
2015	z rozpočtu ŽSK - navýšenie noratívov	279 775 €	219 567 €	60 208 €

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

V snahe zlepšovať materiálno-technické vybavenie stredných odborných škôl, modernizovať učebné pomôcky, modernizovať stav budov a zabezpečiť komplexnosť ich vybavenosti, využívali stredné odborné školy možnosť zapájania sa do projektov a možností čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ.

V rámci Operačného programu Vzdelávanie, v ktorom bolo úspešných 7 stredných odborných škôl, bude podporená inovácia obsahu a metód výučby, realizácia kariérneho poradenstva na stredných školách a inovácia odborných učebníc. Realizácia projektov prinesie zlepšenie materiálno-technického zabezpečenia škôl aj samotného vyučovania.

Tab. č. 20: Prehľad financovania projektov škôl v ZP ŽSK v rámci Operačného programu Vzdelávanie v rokoch 2013-2015

Zapojené školy		Rozpočet v €	Nenávratný finančný príspevok (95%) v €	Spolufinancovanie ŽSK (5%) v €
1.	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Žilina	133 140,97	126 483,92	6 657,05
2.	Stredná zdravotnícka škola, Liptovský Mikuláš	146 400,97	139 080,92	7 320,05
3.	Spojená škola, Nižná	164 755,80	156 084,44	8 671,36
4.	Spojená škola, Turany	170 869,34	162 325,87	8 543,47
5.	Stredná priemyselná škola, Martin	72 392,24	68 772,53	3 619,71
6.	SOŠ polytechnická, Liptovský Mikuláš	135 020,26	128 269,24	6 751,02
7.	Obchodná akadémia, Liptovský Mikuláš	172 861,06	164 218,00	8 643,06
Spolu		995 440,64	945 234,92	50 205,72

Okrem projektov zo štrukturálnych fondov EÚ sa školy zapájali aj do projektov vyhlásených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. V rámci výziev - Zdravie a bezpečnosť v školách, Enviropjekt, Grafické systémy v odbornom vzdelávaní a príprave, Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc, Odborné vzdelávanie a príprava v nedostatkových odboroch vzdelávania a Centrá odborného vzdelávania a prípravy bolo podporených 26 stredných odborných škôl. Cieľom projektov je skvalitnenie školských vzdelávacích programov a podmienky s dôrazom na výchovu a vzdelávanie v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja a podpora odborného vzdelávania a prípravy.

2.2.1 Centrá odborného vzdelávania a prípravy

V Žilinskom samosprávnom kraji je zriadených 9 centier odborného vzdelávania a prípravy so zameraním na:

- strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba (2),
- elektrotechnika (1),
- stavebníctvo (1),
- služby a gastronómiu (2),
- automobilový priemysel (1),
- lesníctvo (1),
- pre agropodnikanie a kynológiu (1).

Hlavným cieľom COVaP je zabezpečovanie odborného vzdelávania a prípravy na výkon daného povolania a odborných činností. Ide o efektívny a otvorený systém odborného vzdelávania a prípravy, ktorý vytvára podmienky na prechod do pracovného života, k celoživotnému vzdelávaniu a v neposlednom rade podporuje rozvoj zručností dospelých na trhu práce.

Centrá odborného vzdelávania a prípravy sa orientujú vo svojich učebných a študijných odboroch na príslušný sektor alebo príbuzné príslušné sektory s cieľom dosiahnuť skvalitnenie výučby a reflektovať na potreby, schopnosti, záujem žiakov, ale aj potreby trhu práce, predpoklady školy a jednotlivých regiónov.

Okrem toho, že COVaP zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces žiakov stredných odborných škôl s dôrazom na kvalitu výučby a uplatnenia absolventov na trhu práce, poskytujú vzdelávanie odborných predmetov v cudzom jazyku (anglický, nemecký jazyk), rekvalifikačné kurzy pre záujemcov a firmy, celoživotné vzdelávanie pre potreby trhu práce, a v neposlednom rade koncepčnú a odbornú činnosť v oblasti kvalifikácie učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy. Zároveň COVaP spolupracujú so základnými školami, najmä v oblasti propagácie odborného vzdelávania a prípravy a uplatnenia absolventov sa na trhu práce (podieľajú na organizovaní technickej olympiády pre žiakov ZŠ; realizujú v priestoroch dielni výučbu technickej výchovy žiakov základných škôl).

V školskom roku 2014/2015 vznikli 3 nové centrá odborného vzdelávania a prípravy:

- COVaP pre lesníctvo pri Strednej odbornej škole lesníckej Jozefa Dekreta Matejovie v Liptovskom Hrádku,
- COVaP pre služby a gastronómiu pri Hotelovej akadémii v Žiline,
- COVaP pre agropodnikanie a kynológiu pri Strednej odbornej škole poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline.

Žilinský samosprávny kraj v roku 2014 podporil centrá odborného vzdelávania a prípravy a v rámci prenesených kompetencií a pridelil finančné prostriedky nad maximálny normatívny príspevok (nad 100%) na prevádzku vo výške 22 382 €.

V 2014 boli čerpané kapitálové výdavky v týchto školách v hodnote 89 724,81 €.

Ďalšie pripravované centrá odborného vzdelávania a prípravy:

- **pre drevárstvo pri Strednej odbornej škole drevárskej, Pod lipami 77, Liptovský Hrádok** (*celkový počet žiakov k 15.09.2014 – 95 z toho 89 žiakov (93,7%) v skupine odborov 33 spracúvanie dreva a 6 žiakov (6,3%) v skupine odborov 85 umenie a umeleckoremeselná tvorba*);
- **pre informačné a sieťové technológie, priemyselnú informatiku a logistiku pri Spojenej škole, Nábrežná 1325, Kysucké Nové Mesto** (*celkový počet žiakov k 15.09.2014 – 772 z toho 164 žiakov (21,2%) v skupine odborov 23 strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba, 335 žiakov (43,4%) v skupine odborov 26 elektrotechnika, 184 žiakov (23,8%) v skupine odborov 39 špeciálne technické odbory a 89 žiakov (11,6%) v skupine odborov 63 ekonomika a organizácia, obchod a služby*); škola v školskom roku 2014/2015 úspešne ukončila experimentálne overovanie študijných odborov – 2694 M informačné a sieťové technológie a 3968 M logistika).

Doterajšia činnosť centier odborného vzdelávania a prípravy významne prispela k podpore, aktivizácii a rozvoju celoživotného vzdelávania. Využitím pedagogického i materiálneho potenciálu týchto centier je zabezpečovaná príprava učiteľov odborných predmetov, príprava odborníkov pre funkciu majster výroby (na základe požiadaviek firiem), príprava inštruktorov pre iné stredné školy, ale i kvalitné praktické vyučovanie, poskytovanie odborného poradenstva, ale aj vyhľadávanie talentovaných a nadaných žiakov.

2.2.2 Duálne vzdelávanie a príprava

Účinnosťou zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa zavádza do odborného vzdelávania a prípravy systém duálneho vzdelávania, ktorý má slúžiť na prípravu povolania podľa konkrétnych potrieb a požiadaviek zamestnávateľa.

V školskom roku 2014/2015 z celkového počtu 48 stredných odborných škôl spolupracovalo 45 stredných odborných škôl s 1 758 zamestnávateľmi (čo predstavuje priemerne na jednu školu 39 zamestnávateľov). Celkový počet žiakov v stredných odborných školách bol v školskom roku 19 849, z toho u zamestnávateľov vykonávalo prax 7 278 žiakov, čo predstavuje 37 %. Overená spolupráca bude pokračovať aj v školskom roku

2015/2016. Žiaci stredných odborných škôl tak majú možnosť pripravovať sa priamo v prostredí, v ktorom možno neskôr budú pracovať a to im dáva príležitosť ukázať svoje kvality, svojimi výkonmi a prístupom zabojovať o pozíciu na trhu práce.

Od školského roku 2015/2016 získali zamestnávateľia v Žilinskom kraji certifikáciu pre vzdelávanie 298 žiakov. Aktuálne v školskom roku 2015/2016 sa bude duálne vzdelávať **66 žiakov zo 6 stredných odborných škôl** v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, ktoré budú spolupracovať s 10 zamestnávateľmi:

1. Dopravná akadémia, Žilina – 4 žiaci;
2. SOŠ polytechnická, Dolný Kubín – Kňažia – 34 žiakov;
3. SOŠ technická, Čadca – 12 žiakov;
4. SOŠ strojnícka, Kysucké Nové Mesto – 12 žiakov;
5. SOŠ stavebná, Žilina – 4 žiaci;

2.2.3 Špecifiká zodpovedajúce potrebám jednotlivých regiónov

Úsilím a jednotlivými krokmi, ktoré Žilinský samosprávny kraj uskutočnil v odbornom vzdelávaní a príprave sa podarilo dosiahnuť požadovanú úroveň spolupráce medzi inštitúciami poskytujúcimi odborné vzdelávanie a sociálnymi partnermi. Bez zapojenia sa partnerov z primárneho, sekundárneho a terciárneho sektora do procesov spojených s prípravou, realizáciou a evalváciou odborného vzdelávania by nebolo možné efektívne rozvíjať odborné vzdelávanie a prípravu. Jedným zo zaručených úspechov, dlhodobosti a trvalej udržateľnosti regionálnej vzdelávacej politiky v Žilinskom samosprávnom kraji je ochota spolupráce viacerých subjektov:

- **spolupráca stredných odborných škôl so základnými školami** - realizácia vyučovania predmetu technická výchova v dielňach stredných odborných škôl;
- **spolupráca stredných odborných škôl so základnými školami - technická olympiáda** (v roku 2015 sa konal už 5. ročník) – organizovanie regionálnych a krajských kôl; súťaž je určená žiakom 8. a 9. ročníka základných škôl a 3. a 4. ročníka osemročných gymnázií a motivuje ich k tvorivej činnosti;
- **spolupráca stredných odborných škôl s vysokými školami** - zvýšenie kvality povinnej pedagogickej praxe pre študentov vysokých škôl - realizácia povinnej pedagogickej praxe študentov na žilinských stredných školách – „cvičné školy“;
- **spolupráca stredných odborných škôl s vysokými školami** – realizácia exkurzií v priestoroch Žilinskej univerzity; realizácia laboratórnych cvičení, predpísaných školským vzdelávacím programom v laboratóriách ŽU v rámci vyučovania alebo záujmovej činnosti; „otvorené hodiny“ – prednášky v priestoroch katedry;
- **spolupráca stredných odborných škôl so združením Z@ict klaster** - zadefinovanie požiadaviek na kľúčové kompetencie absolventov stredných odborných škôl v oblasti informačno-komunikačných technológií.

2.2.4 Regionálna územná stratégia Žilinského kraja (IROP, RIUS, podpora odborného vzdelávania a prípravy a kreatívneho priemyslu)

Regionálna integrovaná Územná Stratégia Žilinského kraja (RIÚS ŽK) je strategickým dokumentom pre realizáciu investičných priorít Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) 2014 – 2020, financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov do roku 2023, zameraných na podporu regionálnej dopravy a verejnej osobnej dopravy, školskej, sociálnej a zdravotnej infraštruktúry, kultúrneho a kreatívneho priemyslu a časti životného prostredia, vhodne zvolených na území kraja.

Hlavným cieľom Regionálnej integrovanej územnej stratégie je vytvoriť takú infraštruktúru, aby sa mladí ľudia mohli zamestnať, respektíve uplatniť prácou, ktorú vyštudovali. Vytvoriť im priaznivé prostredie pre možnosť ďalšieho rozvoja ich potenciálu, propagáciu ich činností, a rozvinúť tak kultúrny kreatívny sektor v Žilinskom kraji. Okrem priestorového a technického vkladu každý partner prináša ľudské zdroje, odborné vedenie, ktoré sa môže stať základom pre aktívny a fundovaný rozvoj kreatívneho centra pre Žilinský kraj.

Okrem kreatívneho centra vznikla potreba vytvoriť i detašované pracoviská – otvorené ateliéry. Kvôli vysokému počtu študentov stredných a vysokých škôl zameraných na kreatívne odvetvie je potrebné sústrediť služby týchto otvorených ateliérov hlavne do miest štúdia mladých ľudí primerane rozložených v každom regióne kraja. Ako pomoc pri štúdiu a práci mladých ľudí je nutné vytvoriť odborné strediská zamerané na predinkubačné služby – pridružené soft služby (napr. workshopy, poradenstvo a pod). Budú fungovať v súčinnosti s krajským kreatívnym inkubátorom, ale aj samostatne pre externých užívateľov – kreatívnych profesionálov.

Spojením vnútorných kapacít Žilinského kraja - silnou kultúrno-kreatívnou základňou a typom odborov na školách s umeleckým zameraním v Žilinskom kraji vzniká potreba preferovať niektoré odvetvia kultúrneho kreatívneho priemyslu, a to:

- ✓ remeslá tradičnej, ľudovej a mestskej kultúry,
- ✓ hudba a divadlo,
- ✓ multimediálny priemysel,
- ✓ vizuálne umenie.

Špecifickým cieľom RIÚS-u pre stredné školy je „Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní“, a to prostredníctvom

- ✓ obstarania a modernizácie materiálno - technického vybavenia odborných pracovísk pre praktické vyučovanie, odborný výcvik, odbornú prax, celoživotné vzdelávanie, jazykových učební, dielní, knižníc, prednáškových a vyučovacích miestností na stredných odborných školách, centrách odborného vzdelávania a prípravy, strediskách odbornej praxe, strediskách praktického vyučovania a školských hospodárstvach a s tým súvisiace stavebné úpravy,

- ✓ obstarania a modernizácie materiálno-technického vybavenia internátov a s tým súvisiacich stavebných úprav vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania,
- ✓ prístavby, nadstavby, stavebných úprav a rekonštrukcie vonkajších a vnútorných priestorov a areálov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania a školského hospodárstva, súvisiacich okrem iného aj so zabezpečením prvkov inkluzívneho vzdelávania a vybavenosťou pre širšiu komunitu centier odborného vzdelávania a prípravy,
- ✓ vytvorenia podnikateľského inkubátora - prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami alebo rekonštrukciou vnútorných priestorov centier odborného vzdelávania a prípravy a nákupom materiálno-technického vybavenia do podnikateľského inkubátora vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a IKT,
- ✓ zvýšenia energetickej hospodárnosti budov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev vrátane internátov.

3 Plánovanie počtu tried – Všeobecne záväzné nariadenie

3.1 Vyhodnotenie VZN č. 34/2014

V školskom roku 2014/15 v Žilinskom kraji ukončilo základnú školu 6547 deviatakov a k 1.7. 2015 bolo v stredných školách zapísaných 6601 žiakov + 445 žiakov v gymnáziách v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Žiline, čo spolu predstavuje 7046 prvákov.

Celkovo bol plán výkonov zrealizovaný na úrovni 78,6%. V gymnaziálnom vzdelávaní bol pomer 25% populačného ročníka (aj s gymnáziami v ZP OÚ) – počet prijatých prvákov na gymnáziá zodpovedá 25%-ám všetkých zapísaných prvákov a v strednom odbornom vzdelávaní to predstavuje 75% zo všetkých zapísaných prvákov.

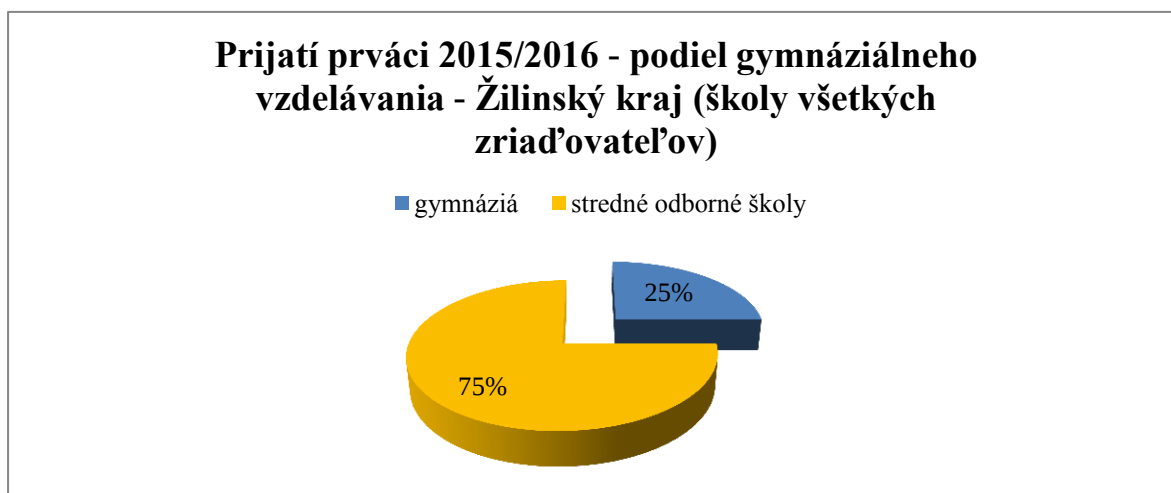
Plánovanie a aj skutkový stav naplnenia plánu výkonov vnímame ako pozitívny výsledok. Vyššie plánovanie vyplynulo z variability a počtu študijných a učebných odborov, ako aj z ponuky možností voľby výberu škôl.

Tab. č. 21: Vyhodnotenie VZN č. 34/2014 – určovanie počtu tried 1. ročníka pre školský rok 2015/16

	počet 9-kov 14/15	plán výkono v 15/16	počet zapísaných prvákov k 1.7.2015			+ žiaci škôl OÚ	prváci spolu	rozdiel deviataci - prváci	%	rozdiel plán výkonov - prváci	naplne- nosť PV
			gym	SOŠ	spolu						
Kysuce	1289	1358	95	895	990	140	1130	-159	-13%	-228	83,2%
Turiec	868	1270	219	712	931	96	1027	+159	+26,3%	-243	80,9%
Orava	1653	1930	310	1073	1383	119	1502	-151	-15,1%	-428	77,8%
Liptov	1036	1765	284	869	1153	X	1153	+117	+4,8%	-612	65,3%
Považie	1701	2640	398	1746	2144	90	2234	+533	+34,9%	-406	84,6%
spolu	6547	8963	1306	5295	6601	445	7046	+499	+8%	-1917	78,6%

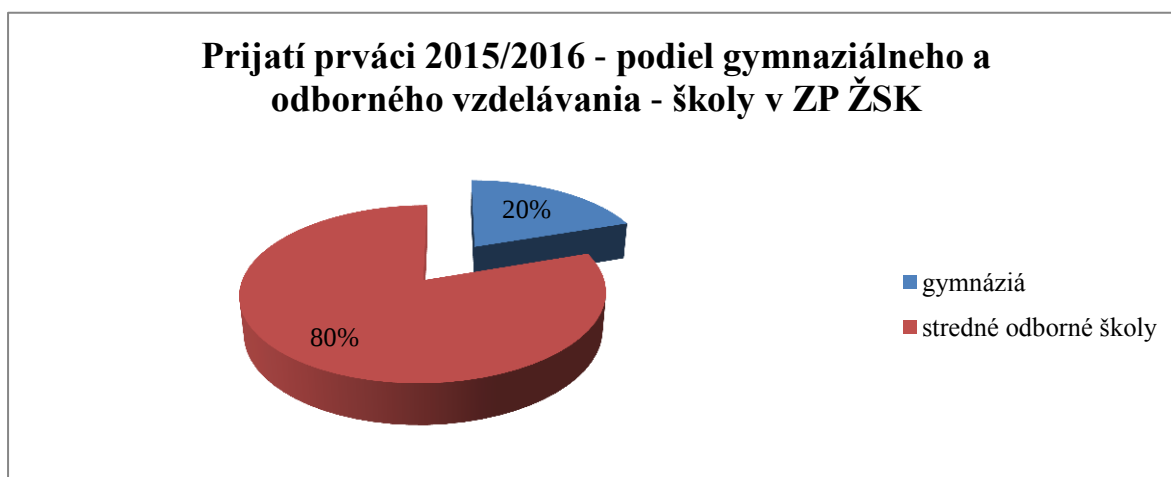
Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Graf č. 17: Prijatí prváci pre školský rok 2015/2016

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

Graf č. 18: Prijatí prváci pre školský rok 2015/2016 v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva a športu Žilinského samosprávneho kraja.

3.2 Ciele, kritériá, ukazovatele pre prijímanie žiakov do prvých ročníkov

Nástrojom regulácie a koordinácie vzdelávania je aj kompetencia, podľa ktorej samosprávny kraj po prerokovaní v Krajskej rade pre odborné vzdelávanie a prípravu určuje do 31. októbra všeobecne záväzným nariadením (ďalej len VZN) počet tried prvého ročníka v dennej forme štúdia v členení na jednotlivé študijné odbory alebo na jednotlivé učebné odbory a počet spoločných tried prvého ročníka v členení na jednotlivé príbuzné študijné odbory alebo na jednotlivé príbuzné učebné odbory financované podľa osobitného predpisu pre prijímacie konanie pre nasledujúci školský rok. Táto kompetencia samosprávneho kraja umožňuje aj v súlade s novým zákonom č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov plánovať počty tried 1. ročníkov na základe požiadaviek trhu práce a zamestnávateľov a pripravovať tak žiakov pre prax a potreby trhu práce.

Samosprávny kraj určuje počet tried prvého ročníka stredných škôl podľa:

- a) regionálnej stratégie výchovy a vzdelávania v stredných školách,
- b) analýz a prognóz o vývoji trhu práce vo svojej územnej pôsobnosti,
- c) násobku predpokladaného počtu žiakov posledného ročníka základných škôl určeného ministerstvom školstva každoročne do 30. júna pre každý samosprávny kraj,
- d) spolupráce strednej odbornej školy so zamestnávateľom na základe zmluvy o duálnom vzdelávaní,
- e) spolupráce strednej odbornej školy so zamestnávateľom na základe zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania,
- f) oprávnenia strednej odbornej školy používať označenie centrum odborného vzdelávania a prípravy,
- g) percentuálneho podielu evidovaných nezamestnaných absolventov na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny vo vzťahu k počtu absolventov strednej školy v danom študijnom odbore alebo v danom učebnom odbore,
- h) výsledkov monitorovania a hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania vykonaných Štátnou školskou inšpekciou,
- i) výsledkov hodnotenia externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky,
- j) výsledkov teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky, praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky, absolventskej skúšky a záverečnej skúšky,
- k) výsledkov z celoslovenských kôl súťaží alebo predmetových olympiád a výsledkov medzinárodných kôl súťaží alebo predmetových olympiád,
- l) účasti strednej školy v medzinárodných projektoch alebo medzinárodných programoch,
- m) ďalších kritérií určených samosprávnym krajom.**

Ďalšie kritériá (odsúhlasené odbormi školstva SK8), podľa ktorých bude ŽSK určovať počty tried 1. ročníka pre stredné školy vo svojej územnej pôsobnosti pre nasledujúci školský rok:

A) Gymnázia:

- 1. % podiel prijatých žiakov do 1. ročníka (15.09.2014) vzhľadom na stanovený počet tried na predchádzajúci školský rok
- 2. % podiel zapísaných žiakov do 1. ročníka k termínu 01.07.2015
- 3. % podiel prijatých žiakov do 1. ročníka (15.09.2015) vzhľadom na stanovený počet tried na predchádzajúci školský rok
- 4. % umiestnenia absolventov na VŠ v školskom roku 2013/2014
- 5. Odbornosť vyučovania
- 6. Spolupráca gymnázia so ZŠ alebo VŠ
- 7. Publikačná činnosť
- 8. Laboratória
- 9. Kapacita gymnázia a jeho naplnenosť
- 10. Súčasť školy - školský internát a školská jedáleň

B) Stredné odborné školy:

1. % podiel prijatých žiakov do 1. ročníka (15.09.2014) vzhľadom na stanovený počet tried na predchádzajúci školský rok
2. % podiel zapísaných žiakov do 1. ročníka k termínu 01.07.2015
3. % podiel prijatých žiakov do 1. ročníka (15.09.2015) vzhľadom na stanovený počet tried na predchádzajúci školský rok
4. Odbornosť vyučovania
5. Akreditované a rekvalifikačné kurzy
6. Publikačná činnosť
7. Spolupráca SOŠ so ZŠ alebo VŠ
8. Celkový stav učební teoretického vyučovania
9. Celkový stav učební odborného vyučovania
10. Celkový stav dielni praktického vyučovania
11. Kapacita školy a jej naplnenosť
12. Súčasti školy - školský internát a školská jedáleň
13. Certifikát IES

Tab. č. 22: Nezamestnanosť absolventov stredných škôl Žilinského kraja (september 2014 - máj 2015)

P. č.	názov školy	zriaďo- vateľ	absolventi 2013+2014	nezamestnaní absolventi 9/2014	absolventská miera nezamestnanosti (v %) 9/2014	nezamestnaní absolventi 5/2015	absolventská miera nezamestnanosti (v %) 5/2015
1.	Súkromná SŠ- SUŠ; Ul. J. Lettrich č. 3, Martin, 03601	s	33	2	6,1%	0	0,0%
2.	Gymnázium; Javorová 5, Rajec, 01521	š	92	5	5,4%	1	1,1%
3.	Gymnázium; Hradná 23, Liptovský Hrádok, 03301	š	168	8	4,8%	2	1,2%
4.	Gymnázium; J. Lettricha 2, Martin, 03601	š	118	7	5,9%	2	1,7%
5.	Gymnázium bilingválne; Tomáša Ružičku 3, Žilina, 01001	š	142	5	3,5%	3	2,1%
6.	Gymnázium; Štefánikova 219/4, Bytča, 01401	š	178	5	2,8%	4	2,2%
7.	Gymnázium sv. Andreja; Námestie A. Hlinku 5, Ružomberok, 03450	c	193	11	5,7%	5	2,6%
8.	Konzervatórium; J. M. Hurbana 48, Žilina, 01001	š	135	6	4,4%	4	3,0%

9.	Stredná zdrav. škola; Dončova 7, Ružomberok, 03401	C	66	9	13,6%	2	3,0%
10.	Gymnázium; Jesenského 2243, Kysucké Nové Mesto, 02404	š	176	8	4,5%	6	3,4%
11.	Gymnázium; Varšavská cesta 1, Žilina, 01008	š	141	1	0,7%	5	3,5%
12.	Katol.spojená škola-Gym; Nám. Andreja Škrábika č.5, Rajec, 01501	C	56	3	5,4%	2	3,6%
13.	Bilingválne gymnázium; Komenského 215, Sučany, 03852	š	167	7	4,2%	6	3,6%
14.	Gymnázium M. M. Hodžu; M. M. Hodžu 860/9, Liptovský Mikuláš, 03136	š	226	18	8,0%	9	4,0%
15.	Gymnázium V.Paulinyho T; Malá hora 3, Martin, 03601	š	332	12	3,6%	15	4,5%
16.	SOŠ elektrotechnická; Celiny 536, Liptovský Hrádok, 03315	š	177	25	14,1%	8	4,5%
17.	Gymnázium; Ľ. Štúra 35, Turzovka, 02354	š	109	12	11,0%	5	4,6%
18.	Gymnázium A. Bernoláka; Mieru 307/23, Námestovo, 02901	š	495	19	3,8%	23	4,6%
19.	Gymnázium J.C.H.; Čachovský rad 36, Vrútky, 03861	š	107	2	1,9%	5	4,7%
20.	Stredná priemysel.škola; Ľ. Novomeského 5/24, Martin, 03636	š	169	23	13,6%	8	4,7%
21.	Gymnázium P.O.Hviezdos.; Hviezdoslavovo nám. 18, Dolný Kubín, 02624	š	231	7	3,0%	11	4,8%
22.	Stredná odborná škola; Komenského 1049/23, Turany, 03853	š	82	31	37,8%	4	4,9%
23.	Súkromné gymnázium; Oravská 11, Žilina, 01001	S	102	5	4,9%	5	4,9%

24.	Gymnázium sv. Františka; J. M. Hurbana 44, Žilina, 01001	c	136	6	4,4%	7	5,1%
25.	Gymnázium M. Hattalu; Železničiarov 278, Trstená, 02801	š	288	16	5,6%	15	5,2%
26.	Gymnázium; Š. Moyzesa 21, Ružomberok, 03401	š	209	11	5,3%	11	5,3%
27.	Stredná zdrav. škola; Hlboká cesta 23, Žilina, 01001	š	247	37	15,0%	13	5,3%
28.	SPŠ stavebná; Veľká okružná 25, Žilina, 01001	š	322	26	8,1%	17	5,3%
29.	Gymnázium; Školská 837, Tvrdošín, 02744	š	122	10	8,2%	7	5,7%
30.	Evanjelická SŠ-Gym; Komenského 10, Liptovský Mikuláš, 03101	c	104	6	5,8%	6	5,8%
31.	Gymnázium; Hlinská 29, Žilina, 01180	š	294	16	5,4%	17	5,8%
32.	Obchodná akadémia; Nábrežie K.Petroviča 1571, Liptovský Mikuláš, 03147	š	130	17	13,1%	8	6,2%
33.	Súkromná SOŠ podnikania; Nemocničná 2, Dolný Kubín, 02601	s	48	4	8,3%	3	6,3%
34.	Gymnázium J. M. Hurbana; 17. novembra 1296, Čadca, 02201	š	350	17	4,9%	22	6,3%
35.	Súkr.stredná umel.škola; Háľkova 2968/22, Žilina, 01001	s	76	14	18,4%	5	6,6%
36.	Pedag.a sociál.akadémia; SNP 509/116, Turčianske Teplice, 03914	š	240	25	10,4%	16	6,7%
37.	PaSA sv. M. Goretti; Horná 137, Čadca, 02201	c	131	22	16,8%	9	6,9%
38.	Stredná zdrav. škola; Vrbická 632, Liptovský Mikuláš, 03101	š	58	16	27,6%	4	6,9%
39.	Spojená škola Kráľovnej; Na Závaží 2, Žilina,	c	86	3	3,5%	6	7,0%

	01001						
40.	Gymnázium; Veľká okružná 22, Žilina, 01001	š	297	6	2,0%	22	7,4%
41.	SOS lesnícka J.D.M.; Hradná 534, Liptovský Hrádok, 03301	š	129	26	20,2%	10	7,8%
42.	Obchodná akadémia; Veľká okružná 32, Žilina, 01157	š	276	33	12,0%	23	8,3%
43.	Spojená škola- HA; Slanická Osada, Námestovo, 02901	š	117	15	12,8%	10	8,5%
44.	SOS technická; Komenského 496/37, Námestovo, 02901	š	327	61	18,7%	29	8,9%
45.	Hotelová akadémia; Čs. brigády 1804, Liptovský Mikuláš, 03101	š	283	61	21,6%	26	9,2%
46.	Spojená škola- SPŠ; Nábrežná 1325, Kysucké Nové Mesto, 02401	š	333	65	19,5%	31	9,3%
47.	Spojená škola- SOS stroj; Červenej armády 25, Martin, 03601	š	512	103	20,1%	48	9,4%
48.	SOS elektrotechnická; Komenského 50, Žilina, 01001	š	286	49	17,1%	27	9,4%
49.	SOS obchodu a služieb; Stavbárska 11, Martin, 03601	š	317	80	25,2%	30	9,5%
50.	Stredná zdrav. škola; M. Hattalu 2149, Dolný Kubín, 02601	š	101	12	11,9%	10	9,9%
51.	Spojená škola- SPŠ; Sídl. Medvedzie I. 133/1, Tvrdošín, 02744	š	259	54	20,8%	26	10,0%
52.	SOS dopravná; Zelená 2, Martin- Priekopa, 03608	š	249	53	21,3%	25	10,0%
53.	Obchodná akadémia; Radlinského 1725/55, Dolný Kubín, 02636	š	288	45	15,6%	29	10,1%
54.	Obchodná akadémia; Bernolákova 2, Martin, 03637	š	207	27	13,0%	21	10,1%

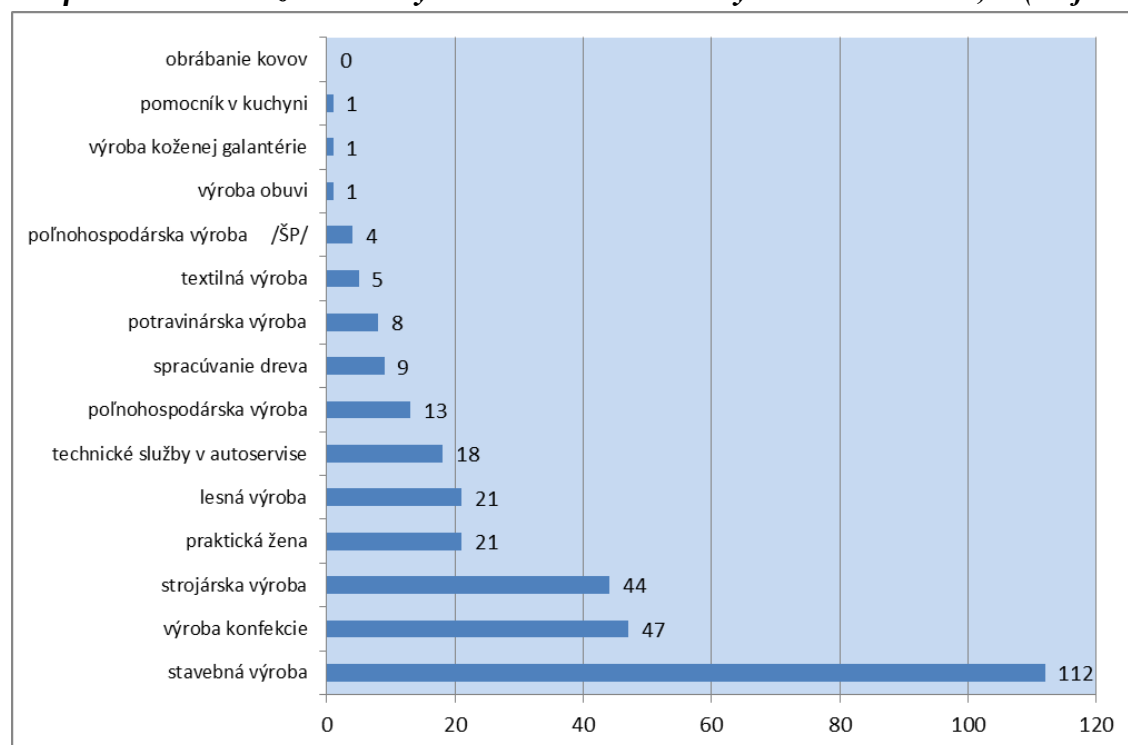
55.	Spojená škola- Gymnázium; Horné Rakovce 1440/29, Turčianske Teplice, 03901	š	78	9	11,5%	8	10,3%
56.	SOŠ polytechnická; Jelšavská 404, Dolný Kubín, 02601	š	223	49	22,0%	25	11,2%
57.	SOŠ drevárska; Pod lipami 77, Liptovský Hrádok, 03301	š	53	7	13,2%	6	11,3%
58.	Súkr. SOŠ podnikania; Slanická osada 2178, Námestovo, 02901	s	35	13	37,1%	4	11,4%
59.	Hotelová akadémia; Hlinská 31, Žilina, 01001	š	321	60	18,7%	37	11,5%
60.	Dopravná akadémia; Rosinská cesta 2, Žilina, 01008	š	378	75	19,8%	45	11,9%
61.	SOŠ technická; Okružná 693, Čadca, 02201	š	332	97	29,2%	40	12,0%
62.	Obch.akadémia sv.T.Akv.; Vysokoškolskákov 13, Žilina, 01008	c	140	30	21,4%	17	12,1%
63.	SOŠ podnikania; Sasinkova 45, Žilina, 01001	š	197	41	20,8%	24	12,2%
64.	Spojená škola- SOŠ; Hlavná 2, Žilina-Bytčica, 01009	š	260	51	19,6%	32	12,3%
65.	Súkromná SOŠ; Sidónie Sakalovej č. 182, Bytča, 01361	s	24	3	12,5%	3	12,5%
66.	Obchodná akadémia; Scota Viatora 4, Ružomberok, 03401	š	128	27	21,1%	16	12,5%
67.	Stredná odborná škola; Hattalova 968/33, Námestovo, 02901	š	205	60	29,3%	26	12,7%
68.	SOŠ sv. J. Robotníka; Saleziánska 18, Žilina, 01001	c	210	48	22,9%	27	12,9%
69.	SOŠ poľ. a sl. na vid.; Predmestská 82, Žilina, 01062	š	225	42	18,7%	29	12,9%
70.	Súkr. obchodná akadémia; Jarná	s	62	14	22,6%	8	12,9%

	13, Žilina, 01001						
71.	Spojená škola-SOŠ tech.; Hattalova 471, Nižná, 02743	š	364	85	23,4%	47	12,9%
72.	SOŠ lesnícka; Medvedzie 135, Tvrdošín, 02744	š	155	37	23,9%	21	13,5%
73.	SOŠ stavebná; Školská 8, Liptovský Mikuláš, 03145	š	322	68	21,1%	44	13,7%
74.	Spojená škola-SOŠ drev.; Rosinská cesta 4, Žilina, 01008	š	152	21	13,8%	21	13,8%
75.	SOŠ strojnica; Športová 1326, Kysucké Nové Mesto, 02401	š	223	50	22,4%	32	14,3%
76.	SOŠ polytechnická; Demánovská cesta 669, Liptovský Mikuláš, 03101	š	98	23	23,5%	15	15,3%
77.	Stredná zdrav. škola; Horná 137, Čadca, 02201	C	38	7	18,4%	6	15,8%
78.	Spojená škola - SOŠOaS; Scota Viatora 8, Ružomberok, 03401	š	272	85	31,3%	43	15,8%
79.	SOŠ obchodu a služieb; Ul. 17. novembra 2579, Čadca, 02201	š	498	184	36,9%	83	16,7%
80.	Obchodná akadémia; 17. novembra 2701, Čadca, 02201	š	244	86	35,2%	41	16,8%
81.	SOŠ stavebná; Tulipánová 2, Žilina, 01162	š	450	146	32,4%	76	16,9%
82.	Súkromná SOŠ; Slanická osada 2178, Námestovo, 02901	s	282	91	32,3%	48	17,0%
83.	SOŠ drevárska; Krásno nad Kysucou č.1642, Krásno nad Kysucou, 02302	š	291	99	34,0%	52	17,9%
84.	Škola úžit.výtvarníctva; Scota Viatora 6, Ružomberok, 03401	š	120	17	14,2%	22	18,3%
85.	Súkromná SOŠ; Saleziánska 18, Žilina, 01001	s	38	10	26,3%	7	18,4%

86.	SOŠ polytechnická; Sládkovičova ulica 104, Ružomberok, 03401	š	208	70	33,7%	39	18,8%
87.	Súkr. SOŠ spol. strav.; Závodská cesta 2961, Žilina, 01001	s	53	4	7,5%	10	18,9%
88.	Súkromná SOŠ; SNP 1202/14, Dolný Kubín, 02601	s	46	17	37,0%	9	19,6%
89.	Stredná odborná škola; Pelhřimovská 1186/10, Dolný Kubín, 02680	š	383	107	27,9%	80	20,9%
90.	SOŠ obchodu a služieb; Vrbická 632, Liptovský Mikuláš, 03101	š	61	19	31,1%	14	23,0%

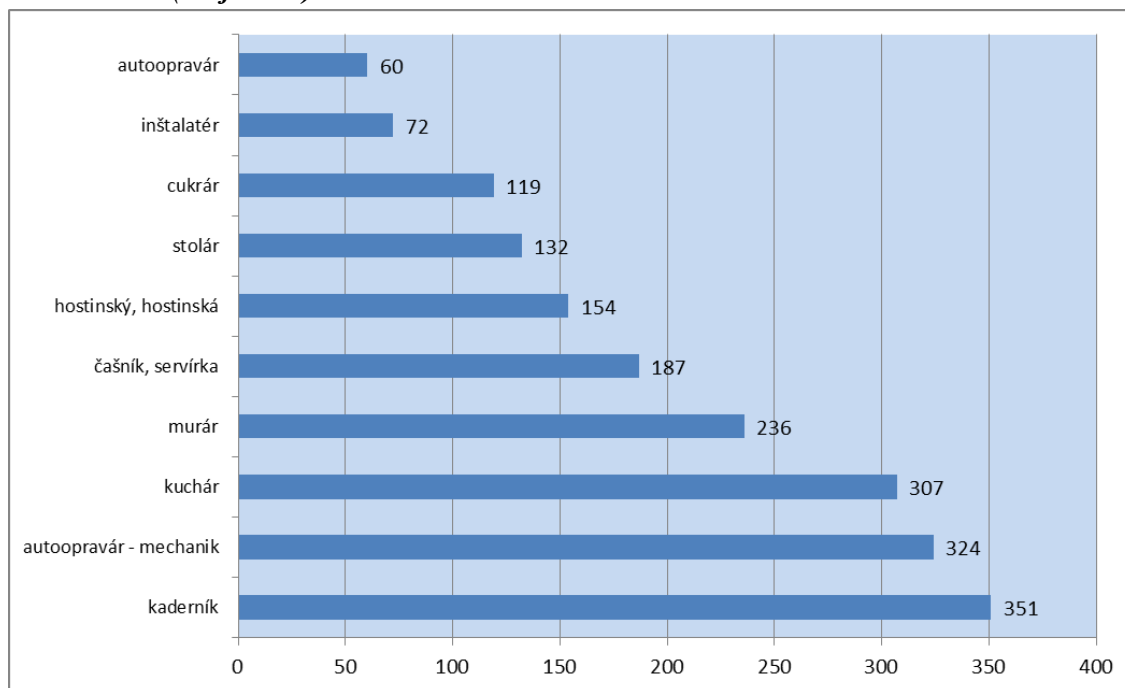
Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR, Bratislava, 2015

Graf č. 19: Počet nezamestnaných absolventov v učebných odboroch sv E, F (máj 2015)

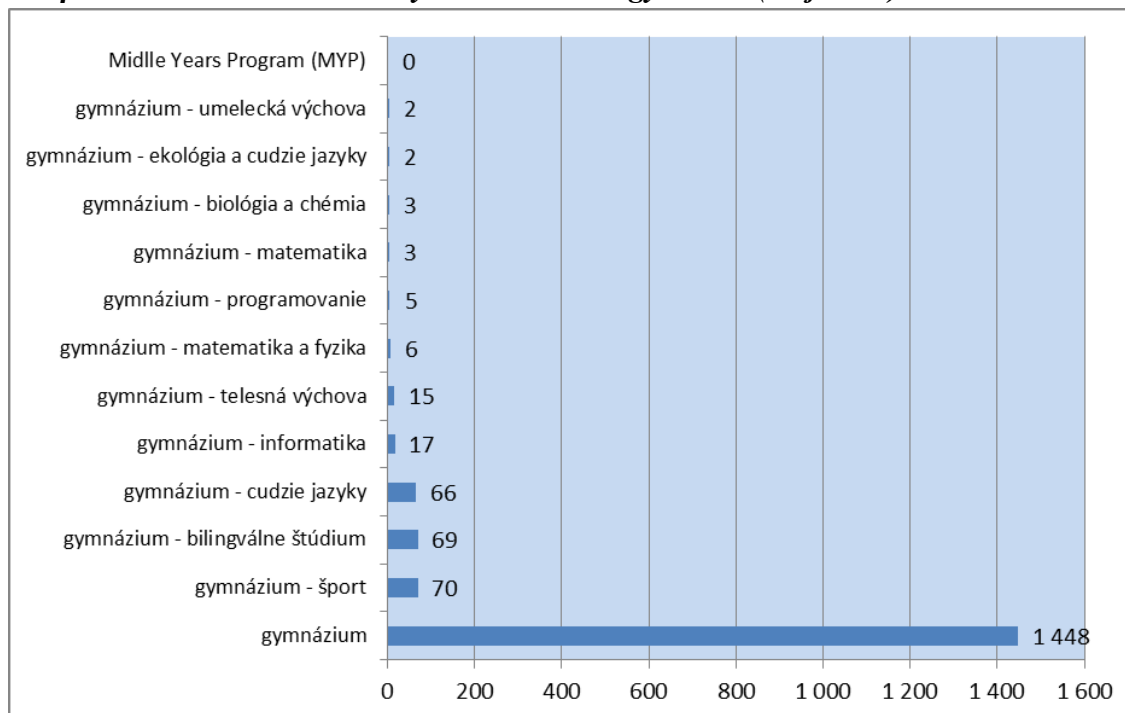
Zdroj: UIPŠ

Graf č. 20: Desať učebných odborov sv G, H s najvyšším počtom nezamestnaných absolventov (máj 2015)

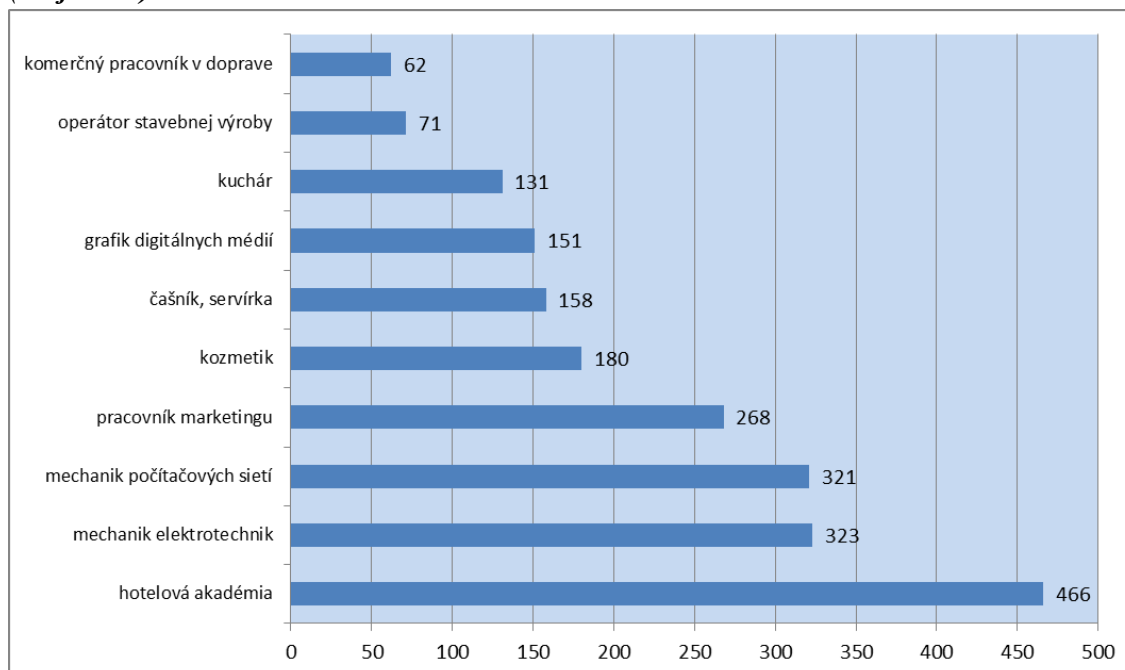
Zdroj: UIPŠ

Graf č. 21: Počet nezamestnaných absolventov gymnázií (máj 2015)

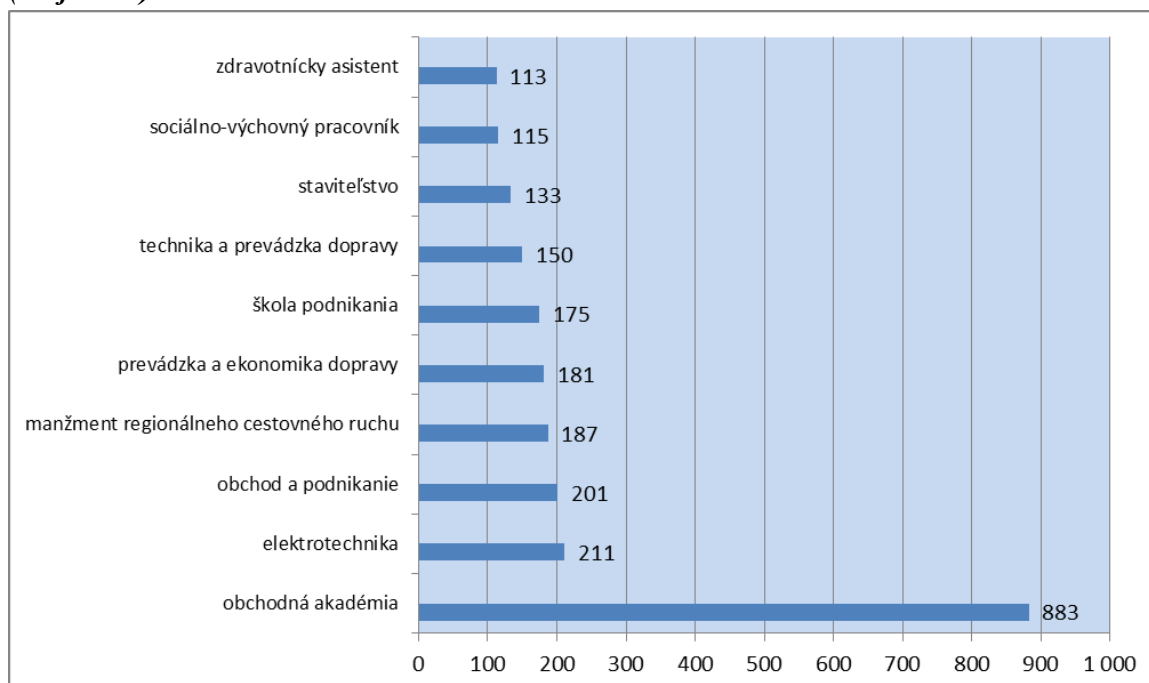
Zdroj: UIPŠ

Graf č. 22: Desať študijných odborov sv K s najvyšším počtom nezamestnaných absolventov (máj 2015)

Zdroj: UIPŠ

Graf 5: Desať študijných odborov sv M s najvyšším počtom nezamestnaných absolventov (máj 2015)

Zdroj: UIPŠ

Určovanie VZN sa nevzťahuje na policajné stredné odborné školy, stredné školy požiarnej ochrany, gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom, stredné školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, študijné odbory, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v cudzom jazyku na základe medzinárodnej dohody a študijné odbory a učebné odbory uvedené v zozname študijných odborov a učebných odborov, v ktorých sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje len v jednej strednej odbornej škole na celom území Slovenskej republiky.

Pre určovanie počtu tried 1. ročníkov pre školský rok 2016/2017 bolo určujúcim kritériom stanovenie násobku predpokladaného počtu žiakov posledného ročníka základných škôl Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR - 6592 žiakov.

4 Vyhodnotenie plnenia úloh

Žilinský samosprávny kraj v školskom roku 2014/2015 pri plnení cieľov a úloh vyplývajúcich z Dodatku č. 1 k Regionálnej stratégii výchovy a vzdelávania v ŽSK na roky 2014 – 2017:

- vytváral materiálno-technické podmienky stredných škôl prostredníctvom projektovej činnosti, čím bola zvýšená príťažlivosť vzdelávacích možností ponúkaných strednými školami,
- zodpovedne pristupoval k plánovaniu a určeniu počtu tried 1. ročníkov pre stredné školy v územnej pôsobnosti, o čom svedčí naplnenie prijatého VZN č. 34/2014 na 78,6%,
- aktívne podporoval spoluprácu SOŠ so zamestnávateľmi a tým prispieval k prepojeniu s trhom práce - v školskom roku 2014/2015 z celkového počtu 47 stredných odborných škôl spolupracovalo 45 stredných odborných škôl s 1 758 zamestnávateľmi (čo predstavuje priemerne na jednu školu 39 zamestnávateľov); celkový počet žiakov v stredných odborných školách bol v školskom roku 19 849, z toho u zamestnávateľov vykonávalo prax 7 278 žiakov, čo predstavuje 37 %.
- v roku 2014 podporil centrá odborného vzdelávania a prípravy v rámci prenesených kompetencií a pridelil finančné prostriedky nad maximálny normatívny príspevok (nad 100%) na prevádzku **vo výške 22 382 €**;
- otvoril ďalšie 3 COVaP pre lesníctvo v Liptovskom Hrádku, agropodnikanie a kynológiu v Žiline a služby a gastronómiu v Žiline, čo významne prispelo k ďalšiemu rozvoju a podpore odborného vzdelávania a prípravy,
- činnosťou COVaP podporil rozvoj celoživotného vzdelávania pedagogických pracovníkov a inštruktorov pre iné stredné školy, čím bola zvýšená kvalita praktického vyučovania.

5 Ciele pre školský rok 2015/2016

Hlavným cieľom v oblasti výchovy a vzdelávania v Žilinskom samosprávnom kraji je zlepšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu na gymnáziách a podpora a propagácia odborného vzdelávania a prípravy.

Ciele pre školský rok 2015/2016 v oblasti výchovy a vzdelávania:

1. Optimalizácia siete stredných škôl a školských zariadení

- optimalizácia siete stredných škôl a školských zariadení s ohľadom na adekvátnosť ponuky školy vo vzťahu k potrebám pracovného trhu v regióne, záujem žiakov, ponúkanú kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu ako i efektívite a ekonomickým podmienkam škôl a školských zariadení;
- určovanie počtu tried 1. ročníkov redukovaním skupín študijných a učebných odborov, ktoré vykazujú vysoké percento nezamestnaných absolventov.

2. Gymnaziálne (všeobecné) vzdelávanie

- monitorovanie vedomostnej úrovne prijímaných žiakov do 1. ročníkov gymnázií;
- spoluvytváranie podnetného prostredia na gymnáziách s cieľom zvýšiť kvalitu prípravy absolventov na vysokoškolské štúdium;
- spolupráca gymnázií s vysokými školami formou účasti žiakov na prednáškach a realizácia laboratórnych cvičení v priestoroch vysokej školy;
- realizovanie povinnej pedagogickej praxe študentov pedagogických fakúlt vysokých škôl na gymnáziách – „cvičné školy“;
- monitorovanie výsledkov hodnotenia maturitnej skúšky;
- podpora jazykového vzdelávania na gymnáziách;

3. Odborné vzdelávanie a príprava

- podpora centier odborného vzdelávania a prípravy;
- spolupráca SOŠ so zamestnávateľmi – podpora duálneho vzdelávania;
- propagácia systému odborného vzdelávania a prípravy;
- spoluvytváranie podnetného prostredia pre spoluprácu stredných odborných škôl so základnými školami v rámci predmetu technická výchova;
- spolupráca stredných odborných škôl so základnými školami v rámci technickej olympiády;
- spolupráca stredných odborných škôl s ekonomickým zameraním so základnými školami - organizovanie krúžkov, resp. cvičení so žiakmi ZŠ, obsahovo zameraných na rozvíjanie finančnej gramotnosti žiakov ZŠ;
- spolupráca stredných odborných škôl s výchovnými poradcami základných škôl pri propagovaní odborného vzdelávania a prípravy;
- realizovanie povinnej pedagogickej praxe študentov pedagogických fakúlt vysokých škôl na stredných odborných školách – „cvičné školy“;
- spolupráca stredných odborných škôl so združením Z@ict klaster pri zadefinovaní požiadaviek na kľúčové kompetencie absolventov stredných odborných škôl v oblasti

informačno-komunikačných technológií a pri tvorbe školských vzdelávacích programov;

- zabezpečenie aktívnejšieho prístupu rodičov pri výbere strednej školy;
- podpora cudzojazyčného vzdelávania v odborných predmetoch;
- propagácia odborného vzdelávania a prípravy prostredníctvom realizácie projektov a súťaží;
- podporovať vzdelávanie v oblasti expandujúceho sa slovenského automobilového priemyslu so zameraním na odbory autoopravár, autotronik, mechanik elektrotechnik;
- podporovať vzdelávanie v odboroch súvisiacich so zabezpečovaním logistických, prepravných a dopravných činností, najmä v odboroch prevádzka a ekonomika dopravy, technika a prevádzka dopravy, dopravná akadémia.

4. Centrá odborného vzdelávania a prípravy

- zriadenie Centra odborného vzdelávania a prípravy pre drevárstvo pri SOŠ drevárskej, Pod lipami 77, Liptovský Hrádok;
- zriadenie Centra odborného vzdelávania a prípravy pre informačné a sieťové technológie, priemyselnú informatiku a logistiku pri Spojenej škole, Nábrežná 1325, Kysucké Nové Mesto;
- aktivizovanie centier odborného vzdelávania a prípravy k získaniu vyššieho počtu akreditovaných kurzov vzdelávacích programov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

5. Aktivity pre žiakov stredných škôl

- organizácia športových aktivít pre žiakov stredných škôl v územnej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (Majstrovstvá žiakov stredných škôl v zjazdovom lyžovaní a snowboardingu, Šachový turnaj o cenu riaditeľa Úradu ŽSK, Župná kalokagatia, Môj slovenský športový idol, Atletický viacboj o cenu predsedu Žilinského samosprávneho kraja);
- organizácia vedomostných súťaží pre žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (Mladý Slovák, Mladý slovenský vedec, Staroslovenská škola hlaholiky);
- organizácia rôznych podporných aktivít pre žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (Škola šmyku, Miss Reneta, Protidrogové koncerty).

Záver

Verejná politika v oblasti ľudských zdrojov musí vytvoriť pre všetkých občanov možnosti a schopnosť neustále sa vzdelávať, absorbovať nové informácie a plynulo prechádzať z jedného zamestnania do druhého. Osobitne dôležité je využiť vzdelávaciu politiku ako nástroj boja proti nezamestnanosti a sociálnej izolácii. Každé dieťa musí mať možnosť dosiahnuť kvalitné vzdelanie zodpovedajúce jeho potenciálu.

Základným krokom na zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti Žilinského kraja v oblasti ľudských zdrojov je dokončenie reformy odborného vzdelávania a prípravy s dôrazom na duálne vzdelávanie, aby boli zaručené základné zručnosti a kvalita pre všetkých žiakov.

Žilinský samosprávny kraj bude naplňaním cieľov stanovených v Regionálnej stratégii výchovy a vzdelávania a v jej dodatkoch vytvárať podmienky na efektívne fungovanie stredoškolského všeobecného a odborného vzdelávania a prípravy v kraji.